Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вӀашагӀкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГӀАЛГӀАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 9 октябрь, 1975 шу. ● № 121 (5192). ● Мах 2 кеп.

ТӀЕХХЬАРА КВАРТАЛ

Пятилетка чаккхйоалача шера тӀеххьарча кварталах деннад вай. Ер шу доладелча денз кӀезига толамаш даьхадац. Республика промышленни предприятей коллективаша 28-ча сентябре кхоачашъяьй промышленни продукци маьхала яккхареи дукхагӀа йола изделеш арахецареи нийс бетта план. Дукхача предприятешка дикка дегӀаенай арахеца продукци, лакхъеннай къахьегама овсарлеи общественни производства эффективности.

«КПСС XXV съезда даха ма-доаггӀара накъадахара йолча социалистически яхьа хьакъехьа» парте Центральни Комитето баьча соцамо дегаш айдаьча республика къахьегамхоши, вай ерригача йоккхача Даьхен къахьегамхоша санна керда кхы а доккхагӀа социалистически декхараш тӀаийду коммунистий форума сийна, хьа а лохаш пятилеткана гӀулакх де дӀауьттаю керда торонаши кхоачамаши.

Укх деношка редакцега ухача письмош тӀа да даьхача толамех дола хоамаш, предприятей торонех дикагӀа пайда эцара, продукци дикагӀа хилийтара тӀадерзадаь гӀулакхаш.

Цар иштта дувц долаш дола кхоачамбоацараш, уж дӀададахара де дезачун хьакъехьа предложенеш кхувл. Цу дерригие а къаьгга хьахьокх советски нах Даьхен боахам чӀоагӀбе, алсамбаккха мел чӀоагӀа хьаштдолаш ба, парте хьалхашка оттадаь декхараш кхоачашдара цар чӀоагӀа безам хилар.

Вай промышленноста даьха толамаш дог гӀоздоахашда. Уж даьхад областной партийни организаце хьалхленца партийни комитеташа боккха политически а организаторски а болх барах. Даьха толамаш хьахиннад промышленни предприятей болхлоша, эггара хьалха дикагӀа йолча предприятей коллективаша шоаш ца кхоеш къахьегарах.

Царех я СССР 50 шу дизара цӀерагӀча Грозненски химически комбината, «Старогрознефть», «Октябрьнефть» мехкдьттен гази йоахача управленей, Н. Анисимова цӀерагӀча Новогрозненски мехкдьтта чакхдоахача завода, производственно - товарни контора, Грозненски газ чакхйоахача завода, Карабулакски химически реагентий завода, «Электроприбор» завода, «Нефтегазпромавтоматика» СПКБ опытни завода, «Союзавтоматпром» ВНПО опытно - экспериментальни завода, Ермоловски леспромхоза, Назрановски трикотажни фабрика, чхьагӀаракоьвчни комбината, кхыча предприятей коллективаш. Уж белгала я керда дар, производствана пайдане дар, къахьегама овсарле лакхъеш мел дар балха юкъе а кхухьаш кхолламе къахьегаш социалистически яхь дӀахьош хиларца.

КарагӀдаьнна дика дар гуш да. ХӀаьта а пятилетка чакхйоалача шера йиълагӀча тӀеххьарча квартале кхы а доккхагӀа хила деза доаха толамаш. КӀезига балхаш дац укх квартале промышленносте, гӀишлошъеча, къаьстта капитальни гӀишлошъеча де дезараш, ший ханнахьа болх бе йола а ялийта карарзае еза керда мощносташ, цхьайолча предприятеша, промышленноста доакъоша ца деш дисар меттаоттале деза. «Уж декхараш кхоачашдаро, белгалдоах съезда хьалхарча социалистически яхьа хьакъехьарча КПСС ЦК соцам тӀа, — дукхагӀча даьхе хоадам бергба пятилетка чакхйоалача шера юкъарча итогийи бӀарчча пхе шера планеи, иттлагӀа пятилетка толаме дӀайолаяра».

Партийни организацей, министерствай, ведомствай, предприятей кулгалхой декхар да цхьайола предприятеш, участкаш тӀехьаюсаш хилара бахьанаш довза, уж дӀададахара де дезараш белгалде а тӀагӀертта чакхдаха а, хӀара производственни участка заданеш кхоачашъелга Ӏалашде. Цу тӀа къаьстта теркам тӀабахийта беза Грозненски ремонтно - механически, «Красный молот», «Чечингсельстрой» треста аьшкабетонии конструкцей заводий, «Терек» яха мебельни объединене, кхыча тӀехьаюсача предприятей балха.

ЧӀоагӀа йоакхо е еза хӀанз болх бе йолаялийта езача объектай, цига хьагулъяь хила еза керттера материальни ресурсаш, дукхагӀа бола болх бу нах. Цига болх вӀаштӀехьа мишта бовх хьожаш къаьстта терко е еза партийни комитеташа, общественни организацеша, заказчикаша, подрядчикаша, материалашца, кхыча мел эшачунца уж Ӏалашъераша.

Партийни, профсоюзни, комсомольски организацей сийлен гӀулакх да хӀара коллективе кхоллама къахьегам вӀаштӀехьбаккхарца цхьана боахама тесса доал дарца, балха хя зехьа йоаярца, белали материалаши кхом ца беш дӀаакхийтарца хьалда къовсам лоаттабар. ХӀара болхло, инженер, техник хьалкхеве веза шийна тӀадиллача гӀулакхах бехктоккхам хеташ, уж кхоачаш ца дойя мегийтаргдоацилга дӀа а хойташ.

Пятилетка чакхйоалача шера тӀеххьара квартал бехктоккхаме ха я. ХӀана эьлча хаоттам хувцабала тарлу. ХьатӀайоагӀача шелало болх лерттӀа дӀабахьа новкъарле ергйоацаш кийчо яь хила еза, Ӏалашде деза хӀара болхлочунга ший социалистически декхараш кхоачашдулургдола хьалаш.

ТӀагӀертта къахьегаш хила деза йиълагӀча квартала хӀара балха ди. Дагаккхаба деза ерригача предприятеша, берригача къахьегамхоша пятилетка чакхйоалача шера а бӀарчча пятилетка а планаши социалистически декхараши хьалда кхоачашдар КПСС XXV съезда луш дола доккха совгӀат хургдолга.

Парте XXV съезда лургба вай воай беррига къахьегам!

Ханнахьа кийчде дӀаде фу

1975 шера 1 октябрь хьатӀаккхоачаш республика колхозашкеи совхозашкеи бӀаьсти дӀаювча культурай фу кийчдарах йола

СВОДКА.

Фу чутассара план кхоачашъяра проценташ

Районаш	Чутесса фу	Кондиционни дар	Цунах I классагӀа дар
Наурски	79	67	46
Урус-Мартановски	100	94	31
Сунженски	99	37	17
Шелковски	65	44	12
Грозненски	75	30	13
Шалински	100	35	12
Назрановски	93	52	9
Ачхой-Мартановски	46	43	8
Гудермесски	10	10	8
Малгобекски	84	48	6
Надтеречни	100	23	0,9
Веденски	—	—	—
Ножай-Юртовски	—	—	—
Советски	—	—	—
Республике гӀолла	74	37	15

Дай-мехка Ӏилман дегаондо

Советски Ӏилмана карагӀдаьннарашка дерриг халкъ хьажар а хинна дӀаэттар СССР Ӏилмай Академе 250 шу дизара юбилей езъяр. Цо хьахьекхар Советий Мехка Ӏилмахой доккха хьинар. КПСС-аца йохаргйоаца цхьоагӀо йолаш, коммунизм хьалъяра сийлахь йоккха программа тӀабиийрзаза кхоачашъе безам болаш уж хилар.

Советски Ӏилмо доккха дакъа лаьцад СССР-е социализм хьалъяра гӀулакха юкъе, чӀоаггӀа дегӀаена социалистически экономика хьаеча, мехка обороннии низ вӀашагӀтохача, къахьегамхой хьал-торо лакхъеча, образовании культуреи дегӀаккхувлача, халкъашта юкъера машари доттагӀали чӀоагӀдеча.

СССР ӀИЛМАЙ АКАДЕМЕ 250 ШУ ДИЗАРА ЮБИЛЕЙНА ХЕТАЯЬ СЪЕЗДИЙ КРЕМЛЕВСКИ ДВОРЕЦЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ.

СССР Ӏилмай Академе 250 шу дизара хетаяь торжественни заседани хилар 7 октябре съездий Кремлевски двореце. Академе юбилейни сессе дакъа лаьцар СССР Ӏилмай Академе действительни членашеи членаша - корреспонденташеи. Москверча къахьегамхой, партийни, советски, общественни организацей викалаша, республиканский отраслевии Ӏилмай академей Ӏилмахоша, доазол дехьарча Ӏилмахоша.

Ура а эйтта, чӀоаггӀа тӀоараш а детташ тӀаийцар гулбеннараша новкъостий **Л. И. Брежнев, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, В. И. Долгих, И. В. Капитонов.**

Царца цхьана президиуме бар СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела заместителаш, СССР Министрий Совета председатела заместителаш, СССР Ӏилмай Академе президиума членаш, боккхий советски Ӏилмахой, общественни деятелаш, производстве хьалхалаттараш, столицерча партийни советски организацей викалаш, социалистически мехкий делегацешта керте латтараш.

СССР Ӏилмай Академе торжественни юбилейни сесси хьайиллар СССР Ӏилмай Академе президента декхараш кхоачашдеш волча академика В. А. Котельникова.

Торжественни заседане отчет тӀехьа тӀайоагӀача номер тӀа хургья.

ДИКАЛ ЙОА ЦА ЕШИ ДИКЕИ

ТӀатеӀӀа доакъар Ӏалашдеш боахк Шелковской района «Красный пахарь» колхоза къахьегамхой. Силос йоллаш бар уж тхо Мирный яхача поселке даьхкача хана.

Силос йоллача ора оагӀонашка лостамболаш яхка кепа техача чана тюкаш яр. Силос зехьа йоа ца яра яхка хургьяр-кх уж. Кхы а цхьа хӀама дар тамаш йолаш. Силоса цхьа тӀоа биллача дуга ча дуллар, тӀаккха юха а силоса тӀоа. Фу бахьан долаш йолла-хьогӀ цар цу хьисапе силос? Довкъар дукхагӀа хилийтар духьа ча тоссаш дале, мишта хургьяхьогӀ кийчъеча силоса дикал?

Цу хаттарашта жоп делар звеньевойс Наврузов Джумагула:

— Кхай тӀара хьадахьа аьта гӀадамаш геттара моша да. Ча а ца дуллаш уж ора чу деллача хьажкӀий лордех, гӀадамех хьайоала хьоанал лаьтто чуюаргья. ХӀаьта ча диллача, из чаво чуюаргья, цунца цхьана лакхлургья чан дикал а.

— Лоагча аьлча, силоса дикал толха а ца еш доакъар дукхагӀа Ӏалашде торо хулийт-кх цу гӀулакхо? — хетт аз.

— Иштта да а да из, — жоп лу Джумагула.

Кхай тӀара енача машина тӀера аьта гӀадамаш Ӏодоахача хана белгалдаьлар Джумагула дийцар бакъ долга. Уж сов моша дар.

Сихен дикеи болх бу силос ӀочутоӀаеш болча тракториста Алферов Виктора, Завертяев Владимира, хӀаьта ора чу силос, ча дӀанийсдеш болча Саитова Асиатас, Абибова Кулемханас, Койлюбаева Мединас, Абдулмежидова Янханас, кхычар.

Силоса хьажкӀаш хьоккхача кхай тӀа тхона эггара хьалха духьала кхийтараш комбайнер Маркиянов Владимири шофер комсомолец Давлетов Галимжаши бар.

— Мишта лел шун болх? хаьттар оаха.

— ТӀехдика! — аьнна жоп делар цар.

— Селхан, — тӀатехар Маркиянов Владимира, — бӀаь тонн совгӀа хьажкӀаш хьеккхар аз. Цудухьа Галимжана дийнахьара норма дикка тӀехкхоачашъяьй.

— Укхо-м со мара мича вувц. Балха нормаш тӀехкхоачашъю са новкъосташа шофераша Зеленский Ивана а, Алмаев Виктора а, Аблезов Алимпашас а, Шаметов Абсея а, — аьлар Давлетов Галимжана.

Из тамаш а яц. Листа, дика тӀаьннай хьажкӀаш. ХӀара гектара тӀара юкъера лаьрхӀача 200 центнер аьта гӀадамаш чуэц. КӀа чуийцачул тӀехьагӀа дӀайийнача хьажкӀий кхай тӀара эггара кӀезигагӀа 4000 тонн силос яргья. Еррига кийчъяь силос 7 эзар тоннага дӀакхоачаргья. ХӀаьта хьалха елла хинна сенаж а дӀалаьрхӀача Ӏалашдаь моша доакъар 10 эзар тонн хургда. Из доккха гӀулакх да.

М. ТКАЧЕНКО.

СУРТАШ ТӀА: (хьалхарчун тӀа) силос кийчъеш ба «Красный пахарь» колхоза къахьегамхой (ШоллагӀчун тӀа) силос кийчъеча къаьстта дика болх беш бола (аьрдехьара аьттехьа) комбайнер В. Маркиянови шофер Г. Давлетови.

Автора сурташ

МА-МОГГА ДУКХАГӀА ДОАКЪАР

Доакъар Ӏалашдара месячник дӀахо дӀахьош я республика колхозашкеи совхозашкеи. Октябрь бетта хьалхарча кӀирагӀа дукхагӀа йолча хана йоаcан хиннаяле а республике Ӏалашъяьй 746 тонн йол, 4801 тонн ча, 19468 тонн силос, 818 тонн баьцой витаминни хьоар, 162 тонн эрз.

Йол Ӏалашъелга леттара дика вӀаштӀехьдаьккхад Советски, Гудермесски, Урус-Мартановски, Шалински районашка. Иштта, Советски районерча юрта боахама къахьегамхоша хӀанзале 118 процент кхоачашъяьй йол Ӏалашъяра шера план, хӀаьта гудермесцаша — 81 процент, урусмартановцаша — 96 процент, шалинцаша — 88 процент.

Силос Ӏалашъяра шера план тӀехкхоачашъяьй Ачхой-Мартановски, Веденски, Ножай-Юртовски, Советски, Урус-Мартановски районашкарча колхозашкеи совхозашкеи. Цунца цхьана из тайпа доакъар Ӏалашдара тӀехьабус Наурски, Сунженски, Шалински районашкара юрта боахама болхлой.

ХӀанзале 120 процент кхоачашъяьй баьций витаминни хьоар даккхара шера план Сунженски районерча боахамаша. Дика вӀаштӀехьдаьккхад баьций витаминни хьоар доаккхилга Гудермесски районе а. Из тайпа доакъар кийчдара шера план хӀанзале 84 процент кхоачашъяьй цу районе юрта боахама къахьегамхоша. Цхьабакъда баьций витаминни хьоар даккхара хӀанз а йоагӀа йоакхо яц Назрановски, Шалински, Ачхой-Мартановски, Грозненски районашка. Иштта, шалинцаша — 37 процент, назрановцаша — 45 процент, ачхой-мартановцаша — 46 процент, Грозненски района болхлоша — 65 процент мара кхоачашъяьяц из тайпа доакъар даккхара план.

ДӀахо дӀахьош да доакъара база чӀоагӀъе йиш хулийтача торонех пайда эцилга. Ӏалашбеш ба эрз, гаьний тккъовронаш, генарий кортолгаш, шекара свекла лорлаш.

Хьайбаш дика Ӏангара доахилга царна тоъамболаш доакъар Ӏалашдарах тийша долга дицдалийта йиш яц республика колхозийи совхозийи къахьегамхоша.

Гуйрено сихбаьб ахархой

(ЮРТБОАХАМА ОБЗОР)

Республика статистически управлене аргӀанара юртбоахама балхех обзор оттаяьй. Дика вӀаштӀехьдаьккха дерригa гуйрийнара балхаш чакхдахара тӀадерзадаь да юрта къахьегамхой низаш. ХӀаьта иштта техниках бизза пайда а эцаш, ханнахьеи дикеи кхоачашде гӀерт гурахьа юв культураш дӀаери хьатӀахулача бӀаьсти дӀаювргйолча культураштa лаьтта кийчдари.

ДукхагӀа йолча колхозашкеи совхозашкеи шоллагӀа хьувкъам чуийца баьннаб. 6-гӀа октябрь тӀаккхоачаш 19,5 эзар гектара тӀара ялата лаьрхӀа хьажкӀаш чуийца яьннай. Из республике дӀайийнача хьажкӀех 81 процент хул. ХьажкӀаш чуэцара балхаш дика вӀаштӀехьдаьха кхоачашдарах хьалха даьннад Надтеречни района боахамаш. Укхаза чуэца езача хьажкӀех 97 процент чуийцай. Дукха тӀехьадисац 94 процент хьажкӀаш чуийца Грозненски, Шалински районий боахамаш.

Еррига дӀайийна хьажкӀаш чуийца баьннаб Шелковской района механизатораши кхаш леладераши.

ХӀанзчул тӀехьагӀа республике чуэца езаш 4,5 эзар гектар хьажкӀаш я. Царех дукхагӀа яраш Назрановски, Сунженски, Ачхой - Мартановски районашка я.

Сихдаь чуэцаш я шекара свекла. ХӀанзле 3,4 эзар гектара тӀара чуийцад мерза овлаш. Из дӀайийначох 37 процент я. Республике массарел хьалха шекара свекла чуийца баьннаб Малгобекски района кхаш леладераш. ДӀайийначох ах гаргга шекара свекла чуийца даьннад Ачхой-Мартановски, Гудермесски районий боахамаш. Цхьабакъда шекара свекла дукхагӀа кхееча Урус - Мартановски, Шалински районашкарча боахамашка чуэцa свекла республике юкъера чуэцачул кӀезигагӀа я.

Вай республике массанахьа дийлхача догӀаша гурахьа юв культураш дӀае дика хьалаш хилийтад. ХьатӀадоагӀача шера хьувкъама 170 эзар гектара тӀа гурахьа юв культураш дӀаювргья. 6 октябрь тӀаккхоачаш ерригача республике 46,3 эзар гектар дӀайийнай. Уж балхаш дика вӀаштӀехьдахарах хьалха латт Малгобекски район — 43 процент, Наурски — 40 процент, Грозненски — 36 процент.

ХӀанз республика ахархошта хьалхашка декхар латт агротехнически дикача хана, вӀаштӀехьдаьккхаи дикеи гурахьа дув ялат дӀадера.

Зябь оахаш латт. БӀаьсти культураштa 84 эзар гектар аьхай. Из планагӀа лерхӀачул ах я. Дика вӀаштӀехьдаьккха оахам ду Урус - Мартановски, Шалински, Сунженски, Надтеречни районашка. Лаьтта ахара тӀехьадус Назрановски, Веденски, Советски, Шелковской районий боахамаш.

Дукха балхаш да юрта механизаторий. Цар шоай дерригa низаш тӀадерзадаьд пятилетка тӀеххьара юрта боахама шу толамца чакхдаккхара.

Ялата лаьрхӀа гурахьа юв культураш дӀаера СВОДКА

(план процентаща)

1. Ачхой - Мартановски	26
2. Веденски	37
3. Грозненски	36
4. Гудермесски	20
5. Малгобекски	43
6. Надтеречни	28
7. Назрановски	19
8. Наурски	40
9. Ножай - Юртовски	22
10. Советски	6
11. Сунженски	22
12. Урус-Мартановски	20
13. Шалински	11
14. Шелковской	28
Еррига	29
7.X.75 ш. тӀаккхоачаш хиннар	52

ЯХЬЕ ХЬАЛХАБАЬННАБ

Доакъар Ӏалашдараи фермаш Ӏанга кийчъяраи тӀехьа яьржача социалистически яхьа условешка хьежжа октябра хьалхарча кӀиран итогех хьалхарча моттиге яьннай: эггара дукхагӀа доакъар кийчделга Ӏалашдаь йола **Грозненски райони** (КПСС райкома хьалхара секретарь Ю. Сухоруков, райисполкома председатель Ш. Дурдиев), **Ачхой-Мартановски райони** (КПСС райкома хьалхара секретарь А. Воронкин, райисполкома председатель М. Керимов).

ГДР ПАРТИЙНО-ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ДЕЛЕГАЦИ МОСКВЕ КХАЧАР

КПСС ЦК-ас, СССР Лакхехьарча Совета Президиумо, СССР Министрий Совето йийхаена Германе Социалистически единни парте Центральни Комитета Хьалхара секретарь Эрих Хонеккер керте латта Германски Демократически Республика партийно-паччахьалкхен делегаци официальни доттагӀала визитаца 6 октябре Москве кхаьчар.

ГДР-ен СССР-ен паччахьалкхений байракхаща егача аэродроме Германски Демократически Республика партийнии паччахьалкхени деятелашта накъабаха бар КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгин, КПСС ЦК Политбюро член, СССР Министрий Советерча паччахьалкхен кхерамзлен Комитета председатель Ю. В. Андропов, КПСС ЦК Политбюро член, СССР кхыча мехкашцарча гӀулакхий министр А. А. Громыко, КПСС ЦК Политбюро член, КПСС МГК хьалхара секретарь В. В. Гришин, КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, кхыбола официальни нах.

Делегацена накъабаха бар Москверча къахьегамхой викалаш.

Накъабахараштa юкъе аэродроме вар ГДР партийно-паччахьалкхен делегацена юкъевоаш вола СССР-ера ГДР посол Гарри Отт.

Беза хьаьший хьакхачарца дувзаденна сийлахьа ха оттадир герзашцарча низий кхаь тайпах — гӀашлойх, летчикех, морякех.

СЕПГ ЦК Хьалхара секретарь Э. Хонеккер керте латтача ГДР партийно-паччахьалкхен делегаце членаша, цу дийнахье а В. И. Ленина Мавзолее а баха, венок йиллар. Ийст ца хулаш цхьа минут яккхарца сий деш дегалаьцар цар дунен тӀа эггара хьалхара социалистически паччахьалкхе хьаяьр, дунен пролетариата баьчча.

Партийно-паччахьалкхен делегаце венок йиллар Кремлевски пенна юххерча Ца вовзача салтечун каш тӀа, сий деш дагалаьцар фашизмана духьала, дунен тӀара чӀоагӀа машар бахьан долаш лоаттабьча къовсаме шоай вахар дӀаденна советски тӀемахой.

ГДР-ерча хьешаща цхьана вар КПСС ЦК секретарь К. Ф. Катушев, кхыбола официальни нах.

* * *

6 октябре Йоккхача Кремлевски дворецe СЕПГ ЦК Хьалхарча секретара Э. Хонеккера, СЕПГ ЦК Политбюро члена, ГДР Паччахьалкхен совета Председатела В. Штофа, СЕПГ ЦК Политбюро члена, ГДР Министрий Совета Председатела Х. Зиндермана бовзийтар СССР-е аккредитовании йолча дипломатически представительстваштa керте латтараш.

(ТАСС).

ХЕТАРАШ ЦХЬАТАРРА ДОЛАШ

ГДР ПАРТИЙНО-ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ДЕЛЕГАЦЕЦАРА СОВЕТСКИ КУЛГАЛХОЙ ПЕРЕГОВОРАШ

6 октябре Кремле советски кулгалхой переговораш хилар Германски Демократически Республика партийно-паччахьалкхен делегацеца.

Переговорашка дакъа лаьцар: советски оагӀонгахьара — КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела Н. В. Подгорне, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела А. Н. Косыгина, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Советерча паччахьалкхен кхерамзлен Комитета председатела Ю. В. Андропова, КПСС ЦК Политбюро члена, СССР кхыча мехкашцарча гӀулакхий министра А. А. Громыкос, КПСС ЦК секретара К. Ф. Катушева, КПСС ЦК членаша — СССР Министрий Совета Председатела заместителаша Н. К. Байбакова, Н. А. Тихонова, КПСС ЦК Генеральни секретара помощника К. В. Русакова, ГДР-ерча СССР посола П. А. Абрасимова;

ГДР оагӀонгахьара — СЕПГ ЦК Хьалхарча секретара Э. Хонеккера, СЕПГ ЦК Политбюро члена, ГДР Паччахьалкхен совета Председатела В. Штофа, СЕПГ ЦК Политбюро члена, ГДР Министрий Совета Председатела Х. Зиндермана, СЕПГ ЦК Политбюро члена, СЕПГ ЦК секретара Г. Грюнеберга, СЕПГ ЦК Политбюро члена, СЕПГ ЦК секретара К. Хагера, СЕПГ ЦК Политбюро члена, ГДР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела Г. Миттага, СЕПГ ЦК Политбюро членалла кандидата, ГДР-а паччахьалкхен кхерамзлен министра Э. Мильке, Германе либерально - демократически парте председатела, ГДР Паччахьалкхен совета Председатела заместитела М. Герлаха, Германе демократически крестьянски парте председатела, ГДР Халкъа палата Президиума члена Э. Гольденбаума, христианско - демократически союза председатела, ГДР Халкъа палата президента Г. Геттинга, Германе къаман-демократически парте председатела, ГДР Паччахьалкхен совета Председатела заместитела Г. Хомана, СЕПГ ЦК члена, ГДР кхыча мехкашцарча гӀулакхий министра О. Фишера, СЕПГ ЦК члена, ГДР Паччахьалкхен совета члена П. Штрауса, СССР-ерча ГДР посола Г. Отта.

Вежарашха долча доттагӀала, цӀенача дег тӀарчеи дӀа-хьа дувцар ма-дарра кхетадечи хьалашка оагӀонаша дӀа-юха елар Советски Союзе ГДР-ея коммунизми социализми хьалъяра лелама хьакъехьара, КПСС XXV съездаи СЕПГ IX съездаи кийчо яра хьакъехьара информаци. СССР-аи ГДР-аи юкъера массе оагӀорахьара гӀулакхаш толаме дегӀаухаш хилар хьа а кхайкадаь, Советски Союзеи ГДР-еи кулгалхоша дийцар КПСС-ея СЕПГ-еи, Советски Союзеи Германски Демократически Республикаи вежарашха дола доттагӀали массе оагӀорахьара цхьана леладу гӀулакхаши дӀахо кӀоаргдара дукха доккхий дешаш.

Массава а цхьатарра раьза а волаш хьакхайкадир, социалистически содружества мехкашта юкъера вежарашха дола гӀулакхаш дегӀадоагӀача а хӀаьта иштта дунен халкъашта юкъера кхоххам кӀаьдбеннача а хӀанзарча этапе Советски Союзаи ГДР-аи юкъера доттагӀали цхьана леладу гӀулакхаши кердача, лакхагӀча лагӀа тӀа доахаш айдара эша хьалаш вӀаштӀехьдаьнна хилар. Цу гӀулакха керда Договор де лаьрхӀар Советски Социалистически Республикай Союзаи Германски Демократически Республикаи юкъерча доттагӀала, цхьана леладеча гӀулакхий, вӀаши новкъостал дара хьакъехьа.

Советски Союзеи ГДР-еи кулгалхоша дунен халкъашта юкъера дукха дешаш дийцар. Европерча кхерамзлени цхьана гӀулакхаш леладареи Совещане итогашка хьежжа анализ йир дунен халкъашта юкъерча хӀанзарча хьала лоархӀамегӀарча проблемай. ОагӀонашта хетар цхьатарра да Хельсинкерча совещане дунен шоллагӀча тӀема политически итог ярен дунен халкъашта юкъера отношенеш чӀоагӀъяра тӀадерзадаь европейски паччахьалкхенаша чакхдоахаргдолча гӀулакхий керда этап хьаелларен гӀулакха. Белгалдаьккхар, социалистически содружества мехкаша шоайла дага а дувлаш вӀаштӀехьйоахача арахьарча политико дунен халкъашта юкъера кхоххам кӀаьдбарен дунен халкъашта юкъера гӀулакхаш тайп-тайпара социальни строяш йола паччахьалкхенаш машаре яхара принципий ларда тӀа хувцарен процесса маӀан юхаластаргдоацаш хилийтар духьа дунен тӀара политически хьал унахцӀена дара тӀатӀа дукхагӀа дикача оагӀорахьара воздействи еш хилар.

Переговораш ена хана къаьстта уйла тӀаяхийтар дунен халкъашта юкъера коммунистически болхлойи болам марксизма-ленинизман пролетарски интернационализман принципаш тӀа цхьоагӀо йолаш кхотабеннеи хилийтанза барг ца хилара.

Мел дийцача дешаех оагӀонашта хетараши позицеши бокъонца цхьатара хилар бакъдир.

(ТАСС).

ПАРТИЙНИ ОРГАНИЗАЦЕШКА — ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

АЙБЕ БЕЗА КОММУНИСТИЙ БЕХКТОКХАМ

Назрановски «Электроинструмент» завода къахьегамхоша болх дика баьб пятилетка диъ шерей бархI беттеи. Цу завода коллективо вай республике эггара хьалха шаболабир встречни планаш тIайийра болам. 1974 шераца нийсйича продукцена реализаци яра объем 119,2, хIаьта укх шера хьалхарча бархI бетта 100,4 процент дукхагIа хиннай, лакхъеннай къахьегама овсарле я. Укх шера планал совгIа маьхальыккхай 33000 сом мах бола продукци. Планал совгIа 34000 сом пайда баьб.

Къахьегамхоша шоай торонашка а хьежа хьатIакхоачача КПСС XXV съезда сийна доккхий социалистически декхараш тIаийцад: 5-ча декабрга шоай встречни план а социалистически декхараш а кхоачашде. Съезд хьаллача дийнахьа 1976 шера шин бетта план кхоачашъеи планал совгIа 40000 сома дукхагIа продукци маьхала яккхеи лерхI цар.

Тоъал дукха болх баьб укхаза уж декхараш кхоачашдара. Заводе 500 саг ва хIаравар шин-шин производственни планагIа болх беш. Производства эффективность лакхъяра юкъейоалаяьй тайп-тайпара технологически оборудовани, балха овсарле лакха йола автоматаш, станокаш, ахавтоматаш. Цар бархI бетта 45 эзар сома экономически эффект енняй, дукха болхлой мукъабаьхаб. Завода коллективо хIанз шин опытах кхетадаьд бокъонца йола социалистически яхь боккха низ хилар. 1,5 эзар болхлоех завода коллективера хIара саг белгалара декхараш долаш хилийтара, хIаранена ше а кхычар а даьчох хьахиннараш дIадовзийтара де дезараш дукхаза а дийцад цехий, участкай партийни юкъарчеи собранешка, болхлой бюлх беш боахкача моттигашка.

Дукха болхлой, инженерно-технически гIулакхаш тIа бараш экономически знанеш Iомаеш ба. Заводе болх беш я 700 саг чу а лоацаш ленински хьисапе боахама доал дара болхлой, инженерно - технически балхаш дераш кийчбеш йола школаш. Экономика йоазийта ца Iеш производства чура резервани кхоачамаш хьагучадаха а нарех пайда эца а Iомабу уж. Интернациональни, атеистически кхетам балара заводе болх беш я методически совет. Хьинаре болх барца белгалбаьннаб коммунисташ Зурабов, Тамасханов, Талапчух, кхыбараш.

Итташ коммунисташ ба социалистически яхье хьалха латташ а, из гIулакх вIаштIехьдоаккхача хьинаре дакъи лоацаш а. Масала, Мубаракша Гизатулин. Из Сийлахьбоккхача Дай-мехка тIема а, завода а ветеран ва. Завод болх бе йолаеннача хьалхарча дийнахьа денз укхаза къахьегаш хьавоагIа из. Юххьанца литейщика гIонча декхараш кхоачашдора цо, хIаьта хIанз из ше ва ерригача предприяте дикагIвола литейщик. Коммуниста М. Ш. Гизатулина шин пятилетка 1974-ча шера июне кхоачашъяьй. ИйслагIча пятилетка шерашка хьаьнала къахьегарах Октябрьски Революце орден еппай цунна. Дуккхаза хийржав из завода партбюро членалла, хIаьта хIанз цехови партийни организаце секретара декхараш кхоачашдеш ва.

Ерригача района а дика вовзаш ва коммунист Котиев Ахьмад. Цо хьаяь продукци тIехдика мара хилаш. Шийна пятилетка кхоь ах шера кхоачашъяь ваьннав из. Цо дуккхаза яьхай «Социалистически яхье котваьннар» яха цIе вымпел. Иштта хьинаре дакъа лоацаш ва из коллектива а района а общественни вахаре. Из хержав КПСС обкома членалла, дика кховчашду цо завода шин лоIамерча халкъа дружина командира декхараш а.

Шийна заводаца цхьана хьалхийна сат я Аушева Лиза я. Слесарь - сборщика ученицалла болх бе дIайолаенна из, хIанз участка начальник я. Укхаза дIайийцар из парте мугIарашка. Коммуниста Л. Аушевас участка болхлошта, къаьстта кхалнаха юкъе, хьинаре чакхбоах атеистически интернациональни кхетам балара болх.

ХIаьта а отчетни доклад яьча партийни бюро секретара Б. Точиева а собране къамаьл даьча коммунисташа а къаьстта уйла тIа а йохийташ дийцар завода болхлошта карагIа ца доалаш дисачох, партийни а боахама а балха тIа нийслуча кхоачамбоацарех, уж сихагIа дIададахара а дIахо болх тоабара а де дезарех.

Собране белгал ма-даккхара, ерригача завода коммунистех берригаш а бац шоашта тIадилла гIулакхаш кхоачашдеш. Ах шу гаргга ха яьккхар Муталиева членски взносаш дIа ца луш, хIаьта Цуровна хулигански гIулакх карагIдаьлар. Уж шаккхе партера дIаваьккхар. Партийни дисциплина толхаярах выговор елар берий беша заведующена Плиевана, Колоевна—ремонтно-механически цеха начальника, Арсамаковна — инструментальни цеха начальника заместитела, Парчиевана берий беша болхлочоа. Цу масалаша хьахьох партийни организаце шийна болх коммунистий бехктокхам ай а беш тоабе безалга.

Геттара во лел ца болх механически цехе. Укхаза тIехьарча хана хувцавеннав виъ начальник, 10 мастер, лоха я къахьегама дисциплина, каст-каста хувцалу болхлой а.

Из дерригa кхоачамбоацараш дIадаха аьнна цеха партийни организацена кулгалде хьожавир коммунист А. Плиев. Цхьабакъда цул тIехьагIа а эргадаланзар укхазара гIулакх. Цу цехо болх во бара иштта бехке ба керттера технологи керттера механики.

Болх дика лелаш литейно-прессови цехе а. Лоха я укхаза арахецача оатхалий дикал, доагIачул дукхагIа дIаухийт Iаьржеи бос болеи металлаш, каст-каста йох штампаш, станокаш, машинаш.

Уж кхоачамбоацараш дIадахара кIезига йоакхо ю партбюрос а цеха коммунисташа а. Цунах дийцар собране къамаьл даьча тIемеи къахьегамеи ветерана, коммуниста Имагожев Iаллаудина, литейно - прессови № 43 йолчеи цехий партийни организацей секретараша Гизатулин Мубаракшас, Даурбеков Мувсас.

— Тха цехо товарни продукци арахецара бархI бетта план 105,1 процент кхоачашъяьй. 27 саго кховчашъяьй шоай пхе шера план. Ерригa коллектив болх беш я 1975 шера ноябрь бетта чотах, хIаьта Т. Тумгоева, Л. Берилос, Л. Имагожева кулгалдеча бригадаша къахьет 1976 шера чотах, — аьлар сборочни цеха начальника Местоев Хьасана. — Цехе болх дика бара доккха новкъостал ду цеха коммунисташа Чапанов Ахьмада. КПСС райкома бюро член йолча Каницева Натальяс. Шоай мел йола опыт къоначa болхлошта дIахьех цар. Цхьабакъда каст-каста оатхалаш йовцаш латта дезаш хул тхо. ДIадахача шера заявка елар оаха конвейера лента хувца аьнна, из хIанз а диназ да, тоъаш цехе электродвигателаш а. Яц цIе уголок, истолаш, гIандаш. Уж кхоачамбоацараш дIадахара сихха оарцагIдовла деза, аьлар цо ше йистевоалаш.

Собране къамаьл даьча коммунисташа Ильясов Бахьаудина, Щербинин Александра, Дахкильгов Бахьаудина, Тамасханов Хьаж-Мурда, КПСС райкома секретара Б. И. Гандолоева дийцар КПСС XXV съезда сийна социалистически яхь йоаржаярах болча КПСС ЦК соцамах, цунна жоп луш завода коллективо тIаийца социалистически декхараш кхоачашдара, нийслуш дола кхоачамбоацараш дIададахара де дезарех.

— Доккхий декхараш тIаийцад завода коллективо 1976-ча шера, — аьлар завода директора А. А. Мальсагова. Из декхар кхоачашдеш хилча хIара болхлочун производствах дог лаза деза. Дукха я вай гучаяханза резерваш я. Ши бIаь гаргга болхло ца тоърах литейно-прессови, механически цехашка цхьайолча станокаш тIа дийнахьа шин сахьата мара болх бац. Цхьабола болхлой дIа-юха ухаш лел. Царга саго алац хIана лел уж болх ца беш. Из гIулакх бIаргa ца гуш бац цеха начальникаш, керттера инженер. Уж кхоачамбоацараш дIадахара уйла тIаяхийта езаш ва хIара болхло, хIара коммунист.

Лакхе белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара тIаберзабаь хоадам боллаш соцам тIаийцар собране.

С. АЛИХАНОВ.

«КПСС XXV съезда баха ма-боагIара накъабахар духьа лелаеча социалистически яхьах» болча КПСС ЦК Соцама дикача гIулакхаща жоп а луш къахьегаш я Челябински металлургически завода коллектив: хашал хьалха, 15 сентябре, продукцена реализаци яра пхе шера план кхоачашъяьй. Пятилетка йолаелча денз болатеи сплавийи 118 керда марка хараерзаяьй укхаза. Металлопродукци арахецилга 31 процент лакхденнад.

СУРТАШ ТIА: (хьалхарчу тIа) № 3 йолча электросталеплавильни цеха молотови отделене хьалха латта кузнецаш (аьрдехьара аьттехьа) молота машинист В. И. Яковлев, кузнеций бригадир коммунист А. И. Реус, кузнец Г. Ф. Амирханов. Шу доладелча денз шера декхараш тIехкхоачаш а деш планал совгIа 700 тонн гаргга поковкаш арахийцай отде[illegible]

(Ш[illegible]чу тIа): Челябински металлургически завод.

Б. КЛИПИНИЦЕРА сурт. ТАСС фотохроника.

Съездагара съездага

Кхоллама наькъаш

ДагадоагIа сона 1971 шера апрель бетта — КПСС XXIV съездо болх беча деношка КПСС XXIV съезда Президиумага Грозненски химически комбината кулгалхоша парте аргIанарча съезда сийна тIаийца хинна социалистически декхараш толамца кхоачашларах дола рапорт дахьийта. Цу рапорта тIа хоам бар комбинате арахецача ацетона паччахьалкхен дикала Знак яларах лаьца а. Вай республике эггара хьалха паччахьалкхен дикала Знак еннарех да ацетон.

Цул тIехьагIа диъ шуи ах шуи дизад. ХIанз химически комбинате арахецача продукцех ялх продукт паччахьалкхен дикала знак йолаш арахецаш я. Царна юкъе да технически ацетон, фенол, ЧДА яхача маркаш дола ацетон, изопропилбензол, альфаметилстирол, спирт. Царех йиъ продукт № 17 — 18 йолча цехе арахецаш я.

— Дукха балхаш даьд оаха йиъ продуктана паччахьалкхен дикала Знак енначул тIехьагIа а арахеца продукци дикагIеи цеха низ боккхагIеи хилийтара хадданза технологически схемаш эргаяьха тоаеш, — йоах цеха начальника В. И. Ныркова.

Царна юкъе йоккхагIеи лоархIамегIеи яраш я: реконструкци яь фенол дIоахьду система, цун метта болх бе йолалийтара боккха низ бола йоккха цхьа система. Кхозза совгIа дукхагIа продукци арахеца йолаелар из. Хьалхарча къамача колонна 5 кубически метр гидроперекись чакхдоаккхаш хинна дале кердачо чакхдоаккхар 16—17 кубически метр хилар. Реакционни масса къоастадеча узлерча, къаьнача оборудованена метта кердаяр оттайир.

Фенольни кIув чакхбаккхара йола схема эргайоаккхаш а боккха болх баьб. Инженераша Р. А. Тихомировас, В. И. Ныркова, М. А. Шухата, В. Г. Захарова, И. А. Путилина еннача рационализаторски предложенех цIераца йIоахъеш хиннача кубашта метта оттайир Iанарца йIоахъю кубаш. Дикка аьттув болаш чоалхане йоацаш хилар технологически схема. Цхьан фенола тоннацара хьакъесташ хинна фенольни кIув кIезигбелар. Цул хьалхагIа фенола цхьан тоннах хьакъасташ хиннар 180—190 фенольни кIув хинна бале, хIанз 165—170 килограмм мара яц. Цул совгIа производствана юкъейихьача рационализаторски предложене тоадаьд производстве кхерамзле хулийталга, къахьегама хьалаш, производства культура.

КПСС XXIV съездага кхачалехьа цехе арахецаш яцар паччахьалкхен Знак йола продукци, хIаьта КПСС XXV съездо шийн болх дIаболабе беза ха гарга кхаьчача укх деношка паччахьалкхен дикала знак йолаш цехе арахеца фенола ацетона 98 проценти альфаметилстирол бIаь проценти да.

Арахеца ацетон дукхагIеи дикагIеи хулийташ балхаш деш хиларца цхьана шоай говзал кIоаргагIа йовзаш Iомаеши дукха болхлой дегIабаьхкаб № 17—18 йолча цехе. Царех ба аппаратчикаш Харламова Алла, Матвеева Антонина, Смокотина Юлия, Цар шоай балха разряд лакхъяьй. Цехерча рационализаторашта юкъе дикагIа лоархIачарех ба аппаратчикаш Матвеева Антонина, Мингалеева Людмила, Банковская Мария, кхы дуккха бараш а. Керттерча дакъе цар тийнна рационализаторски предложенеш тIаерзаяь я продукци арахецара технологически процессаш эргаяьха тоаяра.

Фенол арахецача участкера аппаратчикий а дика аьттув баьннаб, къахьегама толамаш даьхад цар. Берригаш а хIана бац яьнна рационализатораш ба уж. Технологически схемаш эргаяьхара, къахьегама хьалаш тоадара балха тIа кхерамзле хилийтара къаьстта боккхача лоархIаме предложенеш тийннай аппаратчикаша Г. Г. Королева, Д. А. Смакотина, А. А. Арбузова, Н. Н. Кузьменкос, А. М. Ковалева. Хьинаре къа а хьегаш рационализатораша кийч а яь укх шера хьалхарча ах шера производствана юкъейихьача рационализаторски предложенеша паччахьалкхена 52,5 эзар сом пайда баьб.

КПСС XXV съезда сийна къахьегама вахте эттача цеха болхлоша башха дика къахьегама толамаш доах. Керда тIаийцача социалистически декхарех дикка дукхагIа арахеца дош деннад цар паччахьалкхен дикала Знак йола продукци. Хьалха тIаийцача социалистически декхарех шера план 26 декабре кхоачашъе лаьрхIа хиннача, парте аргIанарча съезда сийна тIаийцача социалистически декхарех 24 декабре кхоачашъе лерхI цар.

Хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдара болхлой оарцагIа а боахаш дукха балхаш даьд комбината партийни профсоюзни организацеша.

Н. ЛЫКОВА.

Депутатех дола дувцараш

КХОАЧАМБОАЦАРАШЦА КЪУВСАШ

Депутатски балха опыт тоъалал Iоаяь, де дезачох кхеташ я Рая — хIанз шозлагIа а тIадиллад цунна из сийлен гIулакх. Цхьабакъда гIулакх сийлен а бехктокхаме а хиларал совгIа дизза кхоачашдеш дIадахьа атта доацаш да. Духхьал опыти, кхетами хиларал совгIа кхы цхьаькха хIама а эш депутата шийн декхар доггIача тайпара кхоачашдара — дега йIовхал, нахацара безам, цар бала, цар хьашташ шийн дараш санна гарга хеташ тIаэца ховш хилар. Из ца хуле, ха а тоаргьяц е доладаь гIулакх чакхдаккха низ а дIакхоачаргбац. Цхьа хIама чакхдаккха эттача массагIа хул уж духьаллдувлараш!

Шоай депутат Мартынова Рая йолча шоллагIча городской больнице гIулакх геттара во ду аьнна латкъа а горсовета депутат хиларах тарра де йиш яр цунга де аьнна дехар де а баьхар учатстке баха нах. Больница балхах лаьца наха шойла дIа-юха ду латкъараш, хьалха а хеза яр Рая. Цудухьа, хьем боацаш шийца цхьа шин новкъост кхы а ваьккха больнице унахошта деча гIулакхага хьажа лаьрхIар депутата. Яьча обследоване гучадаьккхар унахошта гIулакха лаьрхIача пхе машинех цаI мара болх беш ца хилар, дукха медицински инструменташ: тонометраш, шприцаш, кхыйола инструмент а кхоачам хилзала ца хилар. Республика унахцIенон министрга депутатски запрос яхьийтар Р. Мартыновас. Тоайир машинаш, инструмент а кхачийтар больнице. Из даьчул тIехьагIа а (мел ха йишар Раяйна из деррига чакхдаккха) сатийна, гIулакх чакхдаьккхарг лаьрхIа Iанзар къона депутат. ХIанз аттагIа дар гIулакх деча персоналагара, лорашкара унахошца-безаме, дукхагIа уж теркал беш хилар, цар шоай болх овсарегIача тайпара вIаштIехьбаккхар биззача боарамагIа хьадеха.

ТIеххьарча шерашка дукха берий бешамаш, яслеш хьалйой а хIанз а кхоачам хилаза яц уж.

Къонача ноаношкара дукха дехараш хул депутатага шин шин бер саде е ясле дIаоттаде яхаш. Уж дехараш массаза а вIаштIехьдалац кхоачашде. ХIаьта, геттара чIоагIа эшилга шийна хайча, кхы мел дола шин гIулакх а дите оарцагIа йоал Рая цу тайпарча берий нанна новкъостал де. Иштта укх шера ши шу даьнна бер ясли дIаоттаде новкъостал дир депутато цхьанна тайпара болх банза яргйоацача музыка хьехархочун Гукасова Еленайна. Депутата баркал ала малагIа дешаш лохаргда ца ховш, чIоагIа шийна даьча гIулакха хам беш хилар къона нана.

Вай укхаза доаладаьр Раяй депутатски балха юкъера ши масал мара дац. ХIаьта цу тайпара а, кхы дола а массагIа хиннад уж укх массехк шера Раяс чакхдаьха гIулакхаш, кхоачашдаь наьха хьашташ.

Каст-каст шийн харжархошца вIашагIкхийте къамаьлаш хул Раяй. Даьчох дег тIара баркал оал, кхы керда а декхараш тIадохк. Цхьан дезале молаш, дийнахьа болх беш а боацаш гIараш еш ба, уж совцабе беза, вокхазахьа къайлагIа корта бохабеш дола малараш дохкаш, спекуляци еш ба, царна а шоаш леладер мегийтаргдоацилга дIахайта деза. МассагIа хул депутата тIахьо гIулакх. Цхьадараш вIалла Раяй депутатски декхарашта чудоагIаш а хилац. Цхьабакъда, ер са гIулакх долаш, аз де доагIаш дац аьле юхатохац ше йолча уханах: хала дале а, ха ца тоъе а шин низ кхоачар ду цо наькъа шийх бенна тешам боа ца бара, шийгара царна дулуш дола гIулакх дара.

ХIаьта мукъа ха геттара кIезига я. Грозненски электромеханически завода кхоалагIча цеха электросварщица я Рая. Эггара хьалха яр завод яйаар пхелагIча профтехучилище деша ягIаш укхаза производственни практикагIа болх бе ена йолаш. Хозахийтар йоIа чу хана бокхагIболча болхлоша ше безаме тIаэцар а, безабелар заводера болх а. Училище йистеяьккхачул тIехьагIа укхаза балха я соцам бир. Из дар вурийтта шу хьалха. Сага ваьре дикка йокхха юкъ я из.

Цу шерашка юххьанца денз дика болх беш, хьинар лаьгI ца луш кхоачамбоацараш са бала бац аьле кулг тессе ца луташ, царца къовсам лоаттабеш хьаьний Рая. Цудухьа сий ду цуи завода кулгалхоша а, шийн балха новкъосташа а, цеха коммунисташа а. Цудухьа хIара шера тIехдика къахьегаш хиларца баккъеш лелаю коммунистически къахьегама сийлен цIи. Мартынова Раяс шийн пхе шера декхараш кховчаш а даь иттлагIча пятилетка чотах къахьега дукха ха я. Из къахьегама толам баккхарах денна деза совгIат — «Знак Почета» орден а я цу хьинар долча кхалсага. Рая белгалйоаккхаш оамал я духхьал ше шийн болх къаьгга кхоачашбарах кхоачамбаь ца Iеш шийн бригаде мел волча саго шийн производственни декхараш дизза кхоачашдар ловш хилар. Къаьстта йоакхо ю Раяс керда балха баьккача болхлошта. Хала хетт, заводацара бувзам кхы чIоагIа а ца луш царех цхьацабараш предприятера дIаболхаш хилча. ХIаьта иштта йола моттигаш заводе хIанз а дукха нийслу. Тайп - тайпара да цар бахьанаш. ДIаболхачар духьаллоаккхарех цаI да балха хьаьха гаьна хилар, завода юхе IотIехьйоалаш цхьаккха а транспорт яц. Из бахьан корта болаш хетац Раяйна. Из ше геттара гаьнара ух балха хьа. Цкъа из балха тIехьаьнна моттиг а дагаягIац цунца балха болчарна. Къона болхлой заводе дукха ха ца йоаккхаш дIаахара ше а ше санна бола заводе дукха болх баь производственникаш а цхьадолча даькъе бехке лоархI цо: кхоачам хиллала терко ца ярах предприяти, производство езаялийта, коллективах уж хьаьбе из кхетам дIа ца кхачарах. Дукха ма бий заводе а Раяй шийн бригаде а шоай болх бовзаш а, предприятех дог лазаш а бола болхлой: Вагапов Хабибула Баудинович — Октябрьски райсовета депутат, цеха профгрупорг Тармасин Виталий Владимирович, къона коммунист Казбиров Николай, иштта кхыбараш а. Шоай цехе балха венача хIара къоначa болхлочун къаьстта терко е а, шоашта санна предприяте шоллагIа цIа а хиина царна дIаоттийта а лаьрхIад Раяси цун новкъосташеи. ЛаьрхIар кхоачашде торонаш йолаш а я: бригадерча хIаране лакха балха говзал, опыт я дуккхача шерашка укх предприяте болх баь завод езаш а ба.

Л. АУШЕВА.

«Агитатора блокнота» аргIанара номер

ГаргагIорташ латт Сийлахьйоккхача Октябрьски социалистически революце 58 шу дуза ди. Цу денна хетаяь я КПСС Нохч - ГIалгIай обкома пропагандаи агитацеи отдела «Агитатора блокнота» аргIанарча, 19 номер тIа кепа теха «Сийлахь - боккхача Октябра идеяш котйовлар» яха статья. Беседашка, политинформацешка, политденошкарча выступленешка кийчо ера йолча материалах санна журнал дешараша пайда эца мегаргболаш я из статья. Юрта боахама болхлой Дечва хетаяь я Нохч - ГIалгIай АССР юрта боахама министра Д. Завгаева «Юртарча къахьегамхой цIей» яха статья. «Белгара даташ» яхача рубрика кIал кепа теха я «Кхачан индустре болхлой Ди» яхаш корта бола Нохч-ГIалгIай АССР кхачан промышленноста министра В. Викторова статья.

«Хашпахьеи йоа ца еши чуэца шекара свекла» — иштта корта болаш я агронома С. Акаева статья.

«Социализма вежарашка йолча республикашка» яха рубрика латт «Социалистически интеграце толамаш» яхача экономически Iилмай кандидата В. Карпича статьях. Цу тIа дувц вIашаги экономически гIо дара Совета юкъедоагIача мехкашка материальни производство дикка дегIаярах, халкъа боахама структураш цига товялarах, бахача наьха вахара хьалаш айдаларах.

Журнала тIа йоккха моттиг дIалоац «Блокнота хьехар ду» яхача даькъо. «ТIеххьарча квартале — хьинаре къахьегам» яхаш корта болаш да укхаза кепа теха методически рекомендацеш. Беседаш чакхъяхара цар могаю актуальни темаш, цу беседай планаш, эшаш дола литература.

«Хьа записной книжкана, агитатор» яхача рубрика кIал деша йиш я «Полаш я пятилетка!» яха хоамаш.

ТОХКАМИЙ НИКЪ МОРХАШТА ТIАГIОЛЛА

Чакхъяьннай Дунен халкъашта юкъера гляцинологически итт шера (1965—1974 шераш) программа. Шаш Iомадеш болча советски специалисташа итогаш ю мехка тайп-тайпарча районашка дуккхача шерашка плана боарамагIа даьча тохкамий: СибарегIеи къилбаседехьеи сигаленах бухь кхетача Памиреи, вулканий мехка - Камчатке а «дизза вахар» долча Кавказе а. Гляцинологически проблемай хIаьххача списка тIа фундаментальни теоретическичарел совгIа вахара гIулакха чIоагIа боахама лоархIам бараш а я. Къоастаяпза яргйоацаш я, масала, климатои шанашеи вIаши еча влияние закономерность. Iилмахошта гучадаьнначох, шапа тIоанашка «дIаязбаь» латт гаьнна хьалха дIаяхача хаhашкарча хоаттама хьакъехьара хоам. «Шанах дола книжка» дешар чIоагIа лоархIаме да прогнозаш увттаераашта. ХIаьта ёсамбе, комсий, итташ маьхерча юртбоахама культурай лакха хьувкъам телга кхашта хий мелаеча лоамий камаьршалах тийна долча атагIенаш тоалулга?! ТIаккха масса хиш Iоухача лоаман районашка мехко тIа-тIа дукхагIа хьалдеш латта гидроэнергетически гIирсаш? Масала, энергетикашта хила еза турбиней чархаш кхеестача тоатолий дIахора низ мел хургба геттара нийса хьахьоккхаш йола прогнозаш, гIишлонхошта — цхьаккха кхерам боацаш тешшаме болх бе торо, лай тохкамехи Iаьржа доагIача хихи хоам беши царгахьара кхерам хулийтаргбоацеи тешшаме служба...

КIезиг - кIезига гулъеш лаьи шани паччахьеиах йола сведенеш а гулъеш, дуккхача мехкий Iилмахой тIа-тIа дукхагIа гаргакхоачаш латт керттерча хаттара дола жоп лахара: вай планета вахарерча шан низа лоархIам мишта6?

ЕВРОПЕ ЛАКХАГIБОЛЧА ЛОАМА ЮХЕ

Доккхий а кагий а тхьо совгIа шан тохкам чубоагIа бухьах ша хиннача Эльбруса вулканически дегIа сомача оагIошара Iай а аьхки а. Московски паччахьалкхен университета Эльбрусски дешара - производственни станце ух студенташ-географаш. Станце преподавателий болхлойи кулгалца практика ю цар ирей шерей тIа долча листача хьунашта юхе шаш дадача, ловмий оагIош тIара геологически структураши извержeней лаваши гучаювлача, рельеф, тIайола хIамаш, хии тоатолаш вIаштIехьа мишта йоали дегIа мишта йоагIеи зе йиш йолча Iалама лабораторе. 1958 — 1959 шерашка а тIехьа укхазарча ша тIа болх беш хиннай МГУ географически факультета йоккха гляцинологически экспедици. Хьахиинар — «Эльбрусах ша хилар» яха йоккха монографи. Экспедице толам баларах хьахилар факультета Iилма-тохкама лаборатори. Лоамашкара чутекхача лай тохкамийи Iаьржа ухача хиннийи проблемни лаборатори аьнна цIи тиллай цунах шан дунен чура уж кхераме «атакаш» Iомаелга цуи керттера декхар хинна хиларах.

ЛОРАЛЕЛАШ ТОКХАМАХ!

Гляцинологашта хетачох, лаьвочул чIоагIагIа дагадоаца хатар деш цхьаккха хIама яц дунен тIа. Кхыметтел хIанзза IотIадийлха из дале а, бе-бе хул из лакхе шо хьахиначей лоэ Iоджачех моттигерча [illegible] хо кхо[illegible] тоIаду, [illegible] хул... [illegible] «метаморфозаш» [illegible] процессаш [illegible] кха ме[illegible] хьалаш.

[illegible] кIаьда [illegible] лайна [illegible] бок[illegible] тонн [illegible] гIоцара [illegible].

Географически Iилмай кандидат Нурис Урумбаев — тохкамашта Эльбрусски станце керттера специалист. Дуккха[illegible] цо [illegible] еллаб а [illegible] алагIаш [illegible] оалхапе [illegible] гIерташ. [illegible] ткъаь [illegible] Ту[illegible].

Тохкам [illegible] мот[illegible] хьаала [illegible] лаь бахьа[illegible] дуккхача [illegible] хиларца. Цхьабакъда цхьанне а кхоачам ба из меттахьа хьара: дага а доацаш цхьа ха йоагIаргья тохкам кIалхьагIа Iочуувзадеш долча дозала низ лоаман оагIоца лоа сомадаь лоаттадеча низал сов боалаш, шарх-шарх доладурга, шок тохаргья, цул тIехьагIа лерга цIана боаттIабе санна тата эккаргда — иштта самолета сухалца лоам тIара чухьед лай Iалаьмат шийна хьалха яьккха миха низ бола талгIи а йолаш. Цхьаккха хIама лоатталургьяц тохкама наькъа тIа.

Иштта гучадьиначох, къаьстта боккхача лоархIаме я кристаллаш чIоагIъялара процесс. Лайна юккъе хьахул шан герга буртигаш шоайла цхьаккха бувзам а боацаш. Из ба подшипникаш тIа латташ санна тохкам чубодабеш бола «тийшача балха» тIоа.

Тохкамаш Iовш йола моттигаш къаьстта зувш я Эльбрусски станце. Лай тIоанашта юккъе оттаяьй тIоанашта юкъера низ хье болабаларахи цунга хьежжа уж цIаьхха меттахьа а лийлха чудолалургдолча ханахи хоам беш йола датчикаш. Тохкамашца болх бе оттаяьй Электронно-вычислительни техника. Пхе шера «Iомаяьй» из Урумбаева хаоттама белгалонегIа тохкама кхерам боза. Цул тIехьагIа «экзамен» оттайир: алхха метеорологически даннеш шийга йолаш йолча электронно-вычислительни машино жоп лора тохкам чубоагIаргба е боагIаргбац яхача хаттара. БIаьнех кховзткъе итт нийса хилар прогноз.

ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА ПРОГРАММАГIА

Нагахьа санна Iай Приэльбрусье «доал дераш» тохкамашта бола специалисташ бале, аьхки — шанаш тохкараш. Укх тIеххьарча итт шера экспедице керттера лагерь башха боккха боацача Джанкуат яхача шана гаргагIарча моттигашка хиннай. Цунна боъо еннай Iилман гидрологе Дунен халкъашта юкъерча ассоциаце вIашагIтехача дунеи шан бассейнай дунен халкъашта юкъерча «хьажаре» Центральни Кавказа викал хила. Ассоциаце баьча соцамагIа 1965 — 1974 шерашка Лаьттан тIарча дуккхача шаш тIа цхьан программагIа даьд тохкамаш. Цу гIулакха хьахержа ша массадолча хIаманна моллагIбар морг хургбола хьал леладанза даргдоацаш дар.

Гляцинологашта дагадоаллар: шан тIехеи тIа йоала йIовхали башара дукхали нийсагIа мишта юсталургьяр мукъача методашца хьакхаьчача даннешта юкъе «юкъ» йоалийсаргйоацаш. Из дагадоаллар кхоачашде атта дац — сов каст-каста хувцалу йIовхала баланса структура. Цудухьа Джанкуате деча тохкамий лоархIамегIара декхар а хиина дIаэттад шан режимане хаоттама белггаларча тайпаштеи юкъера бувзамаш мишта ховлга.

Геофизикий группо радиолокаце, электроразведка, гравитационни съемка методашца техкаб ша. Сихача термобурошца «буруш хьувзадаьд» шан тIоан тайп-тайпарча моттигашка. Цо йиш хилийтар ша мел сома ба, цун электрически потенциал меллай бокъонца ха.

ЦIЕЧА ЛАЙНА ТIЕХЬАШКА

Лоза санна кIайча шан тIехенаш тIа цкъаза тамашийна бе-бе бесаш дола кIаьдаш нийслу. Хеталу, цхьанне марганцовка мела раствор Iомохкаяьй аьнна. КIезигагIа нийслу баьццара, мора, IажагIа бесаш дола кIаьдаш. Тамашийна кIаьдаш — хи чу тIаювлача цхьан клеткаш латтача сийна - баьццарча баьций кIотарграш. Вай планете юххьанца денз тIаювлаш хьайоагIа уж. ХIаьта уж бахьан долаш кислород латт феца. Вахар эггара хьалха бокъонца хьаллоаттадераш вахара эшаш йола кхы тайпа хIамаш хила йиш йовцача моттигашка тIаювлаш йола сийнабаьццара уж я.

Лай баьцовгIаш нийслу массе а широте: арктически гIайренаш тIа а, гIаьххьача боараме поис йолча лакхача лоамашка а. Уж кораяьй Кавказа, Приэльбрусья шаш тIара а. Шерра-шера тIаювлаш уж еце а.

Цхьан клеткаш латтача хи чурча баьцовгIашта укх тIеххьарча шерашка Iилмахой теркам тIабахаб лаьтта хьаьндара хиланза яргйоаца азотисти веществаши доакъара белоки духъювла хьаст хиларах тарра, кислород тела генератор хиларах тарра. Замкнути экологически системашка яц царга кхоачаргйолаш хIама. Цудухьа сел чIоагIа теркалъяьй уж космически кемаш хьадераша а. Хьанна хов, ша тIара баьцовгIаш а мегаш хила тарлу царех моллагIча цхьан гIулакха.

Вячеслав МАРКИН,
географически Iилмай кандидат.

(АПН).

ІАНГА МИШТА КИЙЧЛУ

ХЬАЙБАШ ЛЕЛАДЕРИЙ ДИКА ГІУЛАКХАШ

Хьайбаш чусовцаду ха гаргагІертай. Из гайна йоацилга кхетадеча Сунженски районна XIX партсъезда цІерагІча № 2 йолча шурий ферма коллективо деррига низаш оарцагІдаьхад хьайбашка йІайхача Іа даккхийтара.

Керттерча даькъе хьайбаш чулаттача корпусашта ремонт яра балхаш чакхдаьхад. Массадолча корашта кизга бІалгаш дІаовтталаьд, арахьеи чухьеи кІираш техай, дизенфекци яьй.

Ферме йиъ корпус я. Цар чу автопоилкаш, транспортераш я, доахан детта механизмаш латт. Царех цаІ биъ мугІарагІа хьайбаш латташ я, цаІ — кхаь мугІарагІа, шиъ — шин мугІарагІа. ТІеххьарчарех цаІ керда хьалъяь я. Укх шера 146 бежано Іа доаккхаргда цу чу. ХІанз цу корпуса чу автопоилка оттаьй. Кхо арадоаха транспортери линейни дойкеи оттаеш я.

— Доахан чусовцаду ха хьатІакхачале уж балхаш чакхдоахаргда оаха, — йоах ферма заведующе Алиханов Мурада. — Хьинаре къахьег ремонтин балхаш деча звеноцарча кагийча наха.

Ялх сат ва звеноца. Царех шхьабараша асфальт булл, вокхар коанаІараш товю. Массехк корпуса чу асфальт бекха кІоагаш дІакъовла деваш дисад. Уж балхаш дІадоладаьдац хІанз а.

Хьайбаш леладерий вахара къалаш тоадара йоакхо ю колхоза кулгалхоша. Доаркашеи скотникашеи салоІача цІенонкара пишкаш тоаяьй, кІираш теха цІеноги кийчдаьд. Хьайбаш леладерий культурин вахара теркам тІабахийтаб заведующе. Цо новкъостал деш цІе уголок кийчъеш воал колхоза художник. Хьалха латтача хьайбаш леладерий социалистически декхараш, портреташ чудохка рамкаш борза басар хьакха кийчъяьй. Цу чу хургда керда газеташ, журналаш, телевизор, радиоприемник. ЦІеча кирпишках даьча доккхача сийрдача цІагІа хургья уголок.

Белгалдаккха деза укх шера районе эггара хьалха ферме шурий блок болх бе йолаялийта хилар. Из хьаь яьннай. Синораторан фильтрашкеи гІолла чакхйоахаш цІенъеш йоккхача чанашка шелъеш кердача ГОСТ-о дІадехача тайпара тоаяь шура приемни пунктачка дІалу ферма. Цо торо лургья шурий зачетни дозал лакхде. ТІаккха фермана доагІачул совгІа ахча лургда.

Укх шера ферме Іа доаккхаш 750 бежан хургда. Иззал хьайба Іангардаккха дукха доакъар эш. Аьттув боацаш денача укх шера доакъара Іалашо мишта яьй оаш, аьлча, даьча хаттара бІубенна жоп делар ферма зоотехника Рубин Игорь Львовича:

— Тха хьайбашта кхоачамболлаш доакъар хургда тхога. ДІайийна баьцаш ледара хилар кхета а деш наькъа йистошкара, сомий бешамашкара баьцаш хьакхай. БаьцадаарийбешамашкаерригабуциЙоархІи хьакхай оаха. Цо торо хилийтар кхы а 200—300 тонн дика йол Іалашъе. Из хІанзчул тІехьагІа ферме хьатІаоза езаш я.

Фермерча кІоагашка дІеелла актагІа хьайнча бархІ бІаь тонн гаргга сенаж я. ПланагІа 4 эзар тонн хила езача пхи эзар тонн совгІа я силос. Люцернаи суданкаи 120 тонн дика йол Іалашъяь фермана хьатІаэзай. Генарех хьаьынача отходех 30 тонн хьаьна баьцний хьоар Іалащдаьй.

Из деррига кийчдаь доакъар кходеш хьажкІаш чуйнача кхашка, эрий баьцаш тІаьынача доахан доажалу хІанз хьайбаш леладераша. Шоай декхараш тешаме кхоачашду скотникаша. ДІабахача бетта къаьстта дика хиннай шурий хьоанал. Хьалха 3,4—3,5 процент мара ца хиннача 3,9—4,1 процент яр. ХІанз дика маша доал шурах.

Шурий хьоанал лакха хиларах ерригa яккха езача шурий план кхоачашъяьеце а паччахьалкхенга из йохкара план 103 процент кхоачашъяьй шура хьаьна хиларах.

— Август бетта моша хьажкІаш йийнача доажадеча хана шура дукхагІа лора тхона, — йоах ферма заведующе. — ХІаьта хІанз а кхы дукха лохъеннаяц; хІара беттача Іатто 7 килограмм лу.

Ферма хІара дийнахьеи буси приемни пункте 3 тонн совгІа шура дІайохьийт. Иштта шура йоаккхе октябрь юкъе кхоачаш ерригa шура яккхара шера план кхоачашъергья ферма коллективо.

Массехк шу да ферме доаркаша шин сменагІа болх бу. Хьалха эггара дукхагІа лелабераш 15—16 етт мара бацар. ХІанз хІара доярка 40—45 етт бетт. Алапи а лакха да. ДІабахача бетта 148 сом ийнад Буняева Ольгас. 130 сом алапи хилар Демонова Елена Антоновнай.

Пятилетка чакхйоалача шера халкъа боахама план кхоачашъеча доккха дакъа доацараш дукха ба ферма коллективаца. Дуккхана шерашка оасаре къахьегаш хьабоагІа районе цІи хеза доаркаш Буняева Ольга Васильевная Кирьянова Нина Антоновнан. Уж шиъ хувцалуш цхьа тІагруппа лелаеш я. Шоаш тІайица социалистически декхараш кхоачашдаь бовла гарга ба уж. Шера план 105,7 процент кхоачашъяьй. ХІанзале шера план кхоачашъяьй Киреева Надяси Дельмуханова ЧІагаргеи. Шийгара хьоккхам телаш, даим хьалха латташ хьайоагІа Къахьегама ЦІеча Байракха орден лелаю доярка Рыжкова Клавлия Семеновна.

ИйслагІча пятилетка тІеххьара юртбоахама шу толамца чакхлаккхара йоаржаьяча социалистически яхье шоашта карагІдувла дика гІулакхаш КПСС XXV съезда хетаду ферма хьайбаш леладераша.

Т. АРЧАКОВ.

Толамца къахьегаш я пятилетка чакхйоалача шера «Хроматрон» яхача московски завода коллектив. Июне кхоачашъяьй цо пятилетка.

ХІанз предприяте цехашка, участкашка, КПСС XXV съезда баха ма-боагІара накъабахара тІехьа социалистически яхь йоаржаяьй. БІаьш эзараш сомий маьха продукци планал совгІа арахеца лаьрхІад производственникаша шу чакхдаллалца.

СУРТА ТІА: № 3 йолча цеха конвейерни линие участке. Эггара чоалханегІа ярех операци ю укхаза — кинескопий экранашта люминофори лаки хьокхилга. Цу участкаца дукха ха йоацаш еннай «Производства лакха культура йола участок» яха цІи.

В. МАСТЮКОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

«СТО» ХЬАЛЪЯЬ ЯККХА

Болх дІаболабаьча хьалхарча деношка денз харцахьа даьнна хьайзар «Сельхозтехника» Грозненски МРО доахан деттача установкашта технически гІулакх дара станце хьалъяра гІулакхаш. Генподрядчик — Н. Хаджиева кулгалду грозненски межколхозни гІишлошъяра управлени — дІадахача шера декабрь бетта СТО здани хьалъяь яккха езаш яр. Из гІирс дуккха кхоачамбоацараш а доахкаш укх шера январь бетта хьайицар комиссе: цхьанна помещене чу е форточкаш а, е фрамуташ а яц, дІачувоалача кІоагаш хьалдиза колд. Іайна латта догІаи хиш да. Февраль бетта Н. Бамкоева кулгалдеча ПМК-ара подрядчикаш сантехнически балхаш де болабелар: электричество чуйилла а, канализаци е а, вентиляционни оборудовани дІаоттае а. Цхьабакъда, цар а, шоашта хьалха хиннача МСУ санна мара ханнахьа даь дахензар балхаш.

Юххера даь даьлча дукха кхоачамбоацараш а хилар: «Кранех дІакъайлача а хий ух, вентелеш тоъац, е йолаш хьалаха моттиг а яц», — дувц «Сельхозтехника» МРО литейно-монтажни участка начальника Г. И. Тищенкос.

Цу кхоачамбоацарех лаьна ПМК керттерча инженерага А. И. Шатохинга хаьттача болх во баьб аьнна шоашка цхьаккха тайпара хьоахадаь хІама дац йоах.

ХІана баьбац цу леархІамеча гІулакхах лаьпа шин кулгалхочо барт? ЦаІ де доагІача тайпара балхаш ца деш дІавахав, шоллагІчо данза дисачун бала боацаш болх хьаэцара акта кулг яздаьд. Иштта дІаелар из здани оборудовани дІаоттае аьнна.

Монтаж мишта ергья, дІаоттае оборудовани ца хилча. Ши бутт совгІа ха яьккхар патрубкаш, кхыйола кагий резинови оатхалаш цІенъяра йола стиральни машина лехаш. Юххера а ванно-прачечни боахамера нийцар машина. Из а тиша, дукха ремонт эшаш я. ХІаьта цу машина а, оборудоване кхы нийтташ йолча оатхалашта а «Сельхозтехника» республикански управлене заявкаш еша дукха ха я.

МассагІаза хиннаб Т. И. Тищенко а «Сельхозтехника» МРО керттера инженер нов. Рыженков а базе баха цу гІулакха. Стандартни йоаца оборудовани хьаяра металл а дац хьахецаш е кхыйола материалаш а яц.

«Сельхозтехника» республикански база председатела заместитела нов. Дурнева дош деннад хІанзчул тІехьагІа шин кІира далалехьа ерригa эша материалаш хургья ма я аьнна. Станци болх лерттІа вІаштІехьбаккхара хІанзчул тІехьагІа Іаламде эшаш да 4 эзар кизга, 10 эзар патрубкаш.

Машинашца божа бетта мастераш кийчбара йола класс я технически гІулакх дара станце. Кхоачамхиллал гойтара пособеш я, механизмаш я, цхьабакъда дешархошта истолаш дац.

Технически гІулакх дара станци чІоагІа эшаш я: районе 95 стационарнии 25 дІа-хьа кхухьеи установка, 1500 эзар божа бетта аппарат я. Цу ерригача технико лерттІа болх бара лерттІа гІулакх эш. ХІаьта, хІанзарчоа района механизмашца бож беттача 12 боахамерча аппаратура коллекторашн, пульсатораши хувца езаш я. МРО уж оатхалаш йолаш я, цхьабакъда дац кизгаши патрубкаши.

Станци хьалъеш болча организацей кулгалхоша дош лу ер бутт чакхбалале эксплуатаце из дІаяла. Цун проектни мощность бетта 200 комплекта ремонт ела я. «Сельхозтехника» республикански база шоашка доагІача даькъе новкъостал де деза станци махулла чехкагІа болх бе йолаялийтара.

Л. РУДСКИЙ.

ШЕРАГІА ЙОАРЖАЕ ЯХЬ

ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкомои «Комсомольское племя» яхача кагирхой газета редакцеи республика къонача механизаторашта юкъе чакхъяьккхар 140 комсомольско-кагирхой механизаторий звеньяша дакъа лоацаш хинна «Рекордага кхача гІерт» яха конкурс. Из чакхйоаккхача юкъа лакха къахьегама толамаши говзали гойтар къоначa механизаторашa.

Къаьстта белгалбаьлар Шелковской, Сунженски, Ачхой-Мартановски, Урус-Мартановски районий механизатораш. Ялат чуэцача хьинаре дакъа лаьцар дика толамаш даьхача Грозненски района механизатораша - мехкараша. Уж ба «Горячеисточненский» совхозера комбайнераш Умаева Нинеи Лёнина Галинеи.

ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома бюрос республикански яхьа итогаш а яь хьалхара моттиг Шелковской районерча 6030 центнер ялат чуийцача «Путь к коммунизму» колхоза механизатора Д. Кривошлыковна хьожаяьй, шоллагІа моттиг — Урус-Мартановски района «Гойтинский» совхозерча 5655 центнер ялат чуийцача Д. Самиевна, кхоалагІа — Сунженски района С. М. Кирова цІерагІча колхоза механизатора А. Бабичевна.

«Рекордага кхача гІерт» яхача конкурсе котбаьннарашта ВЛКСМ обкома сийлен грамоташи деза совгІаташи делар. Цул совгІа «Спутник» яхача дунен халкъашта юкъерча кагирхой туризма бюрос котбаьннача къоначa механизаторашта дунен халкъашта юкъерча кагирхой лагерашкеи СССР-а городашкеи баха мах боацаш путевкаш еннай.

«Комсомольское племя» редакце хьожаяь хинна карарахкара тела кубоки льготни путевкаши Грозненски района мехкараштa - механизаторашта еннай.

Чакхъяьннача «Рекордага кхача гІерт» яхача конкурсо республика къонача механизаторашта юкъе КПСС XXV-ча съезда ма-доагІа накъадахара кхы а хьинарегІа социалистически яхь йоаржае торо хилийтар.

1975 шу — 9-гІа пятилетка чакхйоала шу, парте XXV-ча съезда ма-доагІа накъадахара кийчо ю а шу да. Цунца дувзаденна ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома бюрос 1975 шера халкъбоахама план ханал хьалха кхоачашъяраи КПСС XXV-ча съезда баха ма-боагІара накъабахараи социалистически яхье котбаьннарашта, производстве хьалхе лелаерашта лаьрхІа хьакъоастаяьй 80 льготни туристически путевкаш. Котбаьннарашта уж дІалургья 1976 шу долалуш. ЛаьрхІача группашца, поездашца е рейсашца уж салаІа гІоргба Советски Союза городашкеи социалистически мехкашкеи.

А. МАХТАМЕРЗАЕВ,
ВЛКСМ Нохч-ГІалгІай обкома «Спутник» яхача кагирхой туризма бюро председатель.

Дунен халкъашта юкъерча торговле Московски центр

«Город Москверча Краснопресненски набережне района укх моттиге 1975 шера 1 сентябре хьалъе йолаяьй дунен халкъашта юкъерча торговлеи доазол дехьарча мехкашца Іилма-технически бувзамаш лелачеи Центра здани. Цо новкъостал дергда Советски Союзо кхыча паччахьалкхенашца вІаши дагардараш дикагІа кхетадараи машаре цхьана лeладу гІулакхаш дегІадоаладараи»,— цу тайпара текст йола документ капсула чу а делла, хургйолча центра лардах делла цу событена хетаьча торжественни митинге. Митинге вар СССР Министрий Совета Председатела заместитель И. Новиков, СССР арахьарча торговле министр Н. Патоличев, СССР-ера США посол У. Стессел, кхыбола официальни нах а хІаьта иштта доазол дехьарча дуккхача фирмай, отделеней, банкий викалаш а.

Фу бахьан долаш ю из Центр Москве хьал? Доазол дехьарча мехкашцара Советски Союза торгово-экономически Іилма-технически бувзамаш хІара шера дукхагІа шер а лу, чІоагІ а лу. Ер шу чакхдоалаш, СССР арахьарча торговле министра Н. Патоличева къамаьл деча хана белгал ма-даккхара, 50 миллиард инвалютни сом хургья. Москве аккредитовани йола фирмаши организацеши хадданза дукхагІа хулаш я. ХІанз столице корта болаш долча гІулакхашта вайца контакташ дІа-юха лелаеш доазол дехьарча фирмай, отделеней, банкий 120 официальни представительство я. Дунен халкъашта юкъерча торговле Центро (ЦМТ) цхье болх бе йолаеннача тІехьагІа шийна дІатІаэцаргья доазол дехьа лоархІаме гІулакхаш леладерий викалашта гІулакх дара керттера функцеш.

Москва хиш аьрда оагІорахьарча берда тІа, «Украина» яхача гостиницана нийсса дехьа оагІорахьа, хьалъоттаргья ЦМТ. Цу чура ерригa а пайдана йола моттиг 150 эзар квадратни метр я.

Хьалхарча юхьига кхаь функциональни дакъа екъа мегаргья Центр. Керттерча, служебни даькъаца хьалъергья фирмайи организацей 300 кхаччалца представительстваш чухургйола административни здани. Автономни АТС-о городашта юкъеи дунен халкъашта юкъеи хадданза телефони бувзам лоаттабе йиш хулийтаргья клиенташка. Дуккхал центра здане чу хургья дунен халкъашта юкъерча почтамта, телеграфа, московски таможне отделенеш, тІаккха цо йиш хулийтаргья дунен халкъашта юкъера корреспонденций мухьаши хьанйдарен дІакхахьийтаре процесс сихъе а аттача яккха а.

Синхронни перевода эггара кердагІча средствашца кийчъяьча йоккхача конгресс-зале йоккхий Іилма-технически конгрессаш, симпозиумаш, дунен халкъашта юкъера форумаш е йиш хургья.

Центра служебни даькъа лоархІамегІара звено а хинна дІаоттаргья технически гІулакха толашагІа йола, тайп-тайпара информационни системаши средстваши шийна чулоацаргйолаш йола комплексни информационно-справочни служба. Цун декхарех цаІ хургда хьашт долча дешах даннеш телга: Советски Союзах йола юкъара сведенеш, советски арахьарча торгови организацеех, арахьарча торговле правови дешаех, таможени правилех, портови обычеех, кхычарех бола хоам.

Шоай гІулакх леладеча накъ энар деш хургья торгово-экономически Іилма-технически изданей, каталогий, справочникий, кхыча материалий библиотека а. Фирмай продукцеи технически карагІдаьннача хІамаштеи, банкий, авиакомпаней, кхыча организацей гІулакхашта реклама яра йоккхий торонаш хилийта тарлуш да чурча радиобувзама, телепередача эггара толашагІа дола тайпаш, телефильмаши диапозитиваши гойтар.

Московски ЦМТ бытовой дакъа хургда, эггара хьалха, гостиницай комфортабельни номераш. Массе тайпара бытовой гІулакхаш дергда, ма-дарра аьлча, Центре.

Культурно-сакъердам беча даьхьо шийна чулоацаргья кино-концертни зали спортивно-унахцІенон комплекси.

Болх беш хургья «Йоккхий гІулакхаш леладеча наьха клуб» а. Дуккхача мехкашкарча корта болеи Іилма-технически гІулакхаш леладеча гІозарий викалий йиш хургья шоашта хьашт долча дешаех лаьца дІа-юха дагабовла.

Соахка июль бетта дунен халкъашта юкъерча торговле центрий йиззa член а йолаш Московски Центр хІанз дунен 38 мехкара 90 организаци юкъеяхай дунен халкъашта юкъерча Ассоциацеца. 1968 шера вІашагІъелла из ассоциаци эггара къонагІчарех цаІ я. хІаьта цунна хьалхашка оттадаь декхар — дунен торговлин цхьана леладу Іилма-технически гІулакхаши дІахо дегІадоаладелга.

Центр хьалъеча дакъа лоац «Оксидента петролеум корпорейшн» яхача американски компане. Из да Советски Союзо Малхбузен мехкаща лeладу гІулакхаш дегІаухаш хилар хьахьокхаш долча къаьстача масалех цаІ. Цунца дувзаденнa белгалйоал компане президента, доктора А. Хаммера яь заявлени: «Дукха ха йоацаш Хельсинке чакхъяьннача паччахьалкхенашта керте латтарий Совещане 33 мехка кулгалхоща цхьана Президента Фордеи Генеральни секретара Брежневеи барт вІаштІехьбаьннаб кхоккам кІаьдбелга бокъонца реальни а даь дІаоттадара. Дунен халкъашта юкъерча торговле московски Центр цу реальноста цхьа дакъа дилар дІакхайкаде йиш хиларах ираз долаш лоархІ аз се, цудухьа вай массане а догдоах из реальность чІоагІъеи тоаеш цо новкъостал дергхиларга».

Елена МАШОВЕЦ,
АПН корреспондент.

Вертолет — ЛЭП монтажник я

Сахалин. Граждански авиаци юртбоахамеи специальни гІулакхаштеи лелаяра Ерригсоюзни Іилма-тохкама института летчикаша - испытателаша ЛЭП бІоагІий ІодогІаши МИ-8 яхача вертолета новкъосталца лакха напряжени йола проводаш нийсдеши болх бу. Из метод шерра балха юкъе кхухь хьунашка, ушалаш йолча, лоамаш долча моттигашка электропередачей динеш йохкача. Наха массехк дийнахьа мара дулургдоацар массехк сахьата чакхдоакх фега лелача монтажнико.

СУРТА ТІА: электропередачай линей проводаш МИ-8 яхача вертолетаца нийсдеш да.

О. ГОЛУШКО сурт.
ТАСС фотохроника.

НАГАХЬА САННА КХОАНЕНГА БІАРГ ЛЕКХАЧА...

АПН корреспондента Синяков Юре дунен социалистически система Дунен халкъашта юкъерча экономически проблемай института директоргара, экономически Іилмай докторгара, профессор Сенин Михаил Васильевичагара дийхар социалистически экономически интеграце Комплексни программа кхоачашъяра СЭВ-а членаш долча мехкаша цхьана чакхдоахача гІулакхий сферaехи дІахо йодача хана интеграци дегІайоалаяра наькъехи дувцилга.

—СЭВ-а членаш долча мехкий коммунистически болхлойн партей кулгалхой инициативагІа 1971 шера тІайийцача социалистически экономически интеграце Комплексни программа тІа белгалдаьд, — аьлар Михаил Васильевича, — интеграце юкъара лерхІараши хьадла декхараши, социалистически содружества мехкаша цхьана чакхдоахача гІулакхий сфераш. ЧакхйоахаргЙола ІалаьматеI дукха мероприятеш чулоац Комплексни программо. Цудухьа цхьан лер тІа яьхача бакъахьа хургйолаш я массехк сфере хулаш йола керттера процессаш.

Хьалхарча юхьига хьацаргья вай производства сфера, цунна юкъера белгалдоахаргда вай специализаци, кооперировани яр. цхьана гІирсаш хьаллар санна дола гІулакхаш. Предприятей продукци специализировани, кооперировани е цхьана уж яле а, СЭВ-а членаш долча деррига чa е массехк мехка лаьрхІа я, дий хьона, дунен социалистически рынкана болх беш я. Долче, цу тайпара предприяти из къамий доазонел чухьара шиі тайпара интернациональни ячейка я. Производства сферана юкъе тІа-тІа дукхагІа хул цу тайпара ячейкаш.

Цхьаькха сфера — товарий-ахчан отношенеш. Укхаза а иштта боккхача лоархІаме я интеграционни процессаш. Масала, хьалха, 12—13 шу хьалхагІа, СЭВ-а членаш долча мехкашта юкъерча торговлех йола ерригa расчеташ шин оагІорахьарча хьисапагІа лелайора. ХІанз расчетий дуккха а доккхагІдола дакъа дуккхача оагІорахьарча хьисапагІа леладу. Уж лелаю экономически цхьана гІулакхаш леладеча а цул совгІа лоацццача хана кредиташ телача а Дунен халкъашта юкъерча банкага гІолла. Дуккхача оагІорахьарча хьисапагІа СЭВ-а членаш долча мехкий цхьаькха учреждени — Дунен халкъашта юкъерча инвестиционни банкага — гІолла йІаьхача ханна кредиташ тел. Цхьабакъда банко эггара хьалха кредиташ тел ерригача социалистически содружествана хьашт долаш, масала, «Татра» яхача чехословацки автогиганта е Будапештерча «Икарус» яхача завода яр санна йола продукци арахеца прелприятеш шеръяра. Е нагахьа санна деш дола къамаьл Оренбург — СССР Малхбузехьара доазув яха трансевропейски газопровод йиллар санна йолча йоккхийча юкъарча акцешта финансировани яра хьакъехьа хилча. Ховш да, цу магистрале гІолла СЭВ-а кхыча европейски мехкашта советски Іалама газ кхахьийтар мел боккхача лоархІаме хургда.

ДІахо — цхьана леладу Іилма-технически гІулакхаш. Ховш ма-дарра, вай хана Іилмо Іалаьмате чІоагІа влияни ю производства сферана, юкъарчал доацаш хІамаш кхоллаш бола низ а хинна дІаотташ латт из. Укхаза а иштта бІаргагу чайна интернационализаце процессаш. Хьадагадохаргда вай, мел дукха, хІанзале а шоаэткъа совгІа, дунен халкъашта юкъера координационни центр вІашагІъеллай Іилман эггара лоархІамегІарча доакъошка — биологе, электронике, океанографе, металловедене, медицине, кхычахьа, и. кх. дІ. Цу цхьан ханна вІашагІъехкаш я дунен халкъашта юкъера лаборатореши институташи.

Юххера а, управлене сферага хьожаргда вай. Из, дий хьона, интеграце инструмент, базисни сферашта — производствана, Іилмана, техникана, рынкана а товарий-ахчан отношенешта а — чІоагІа воздействи еш йола цун надстройка я.

Укхаза эггара хьалхарча аргІанна ала дезаш да вІаши дага а даьнна оттаьча интеграционни мероприятей планах. СЭВ-а XXIX сессе из къоабалъяр Іалаьмате боккхача лоархІаме да. Из Комплексни программанеи къамий пятилеткаштеи юкъера шин тайпара звено я. Цо керда, дикагІйола финансовни организационни торонаш хулийт интеграце процессаш дегІакхувлара, лаьрххІа теркалду уж яле а е кхыяле а йола соглашенеш кхоачашъяра интеграце доакъашхоша тІайийна комплексни декхараш. Уж декхараш къамий халкъбоахама пятилеткашта юкъехкухь, кхыча дешашца аьлча, паччахьалкхен звено а хиле дІаотт. Къаьстта белгалдаккха доагІа, вІаши дага а даьнна оттаьча дунен халкъашта юкъерча интеграционни мероприятей плано энергетика, металлурги, машиностроени дегІайоалаяр, социалистически содружества ерригa паччахьалкхенаш продовольствеца Іалашъяр санна йола керттера проблемаш къоастаяра СЭВ-а членаш долча мехкий низаши ресурсаши вІашагІтоха йиш хулийташ хилар.

Цу тайпара, интернациональни ячейкаш тІа-тІа дукхагІа юкъеух къамий экономикаца. ЧІоагІлу къамашта юкъера бувзамаш, социалистически паччахьалкхенаш вІашагІъювзайолийташ дола шоай тайпара интеграционни тІаьлгаш. Шоай тайпара вІашагІа хотталу къамий интернациональни хІамаш, тІаккха, юххера, а, царех хьахур а хиле айхха шоайла дувзалу, цхьана гІулакхаш а леладеш дІадолалу халкъа боахамаш...

Комплексни программо цхьатаррарча боараме теркалду СЭВ-а берригача доакъашхой хьашташ. Цар цхьана леладу гІулакхаш органически цхьана тардала йиш йолаш дац цаІаш вокхар мукъагІа хилара, экономически гІулакха дукхагІа дегІадаьхкача мехкаша кІезигагІа догІадаьхкараштa эксплуатаци яра идеяца. Документа тІа белгалдоаккх, хІара къаьст-къаьста социалистически мохк массе оагІорахьара дегІакхувлари чІоагІбари социализма ерригa дунен система дІахо хьалхашкахьа ахара хоадамболлаш дола хьал хилар.

Ховш да, Комплексни программа укх гаргарча 15—20 шера лаьрхІа йолга. Исторически лоппача цу юкъагІара интеграци боахамаш вІашагІтохар санна а ца лоархІаш, белггаларча даькъе вІаши гІойле йолча тайпара къахьегам бекъара ларда тІа уж шоайла гаргадигари шоай гІулакхаш цар вІаши бувзам болаш леладари санна лоархІаш я. Цу тайпарча процессо къамаи суверенитет хьалоаттаяь ца Іеш, кхы тІа чІоагІ а ю из. хІана аьлча экономически интеграци леладеш долча къамий «къамий яь» чу, суверенни мукъагІа йодаш йола материальни продукти доходаши цо алсамйоахаш хиларах.

ХІана хул из «къамий яь» хьал хІапа буз? ГІулакх миштад аьлча, къахьегам дунен халкъашта юкъе социалистически бекъаро йиш хулийт къамий боахамех хІаранеца нийсагІа доал де. Интернациональни фактораша эггара дикагІча тайпара влияни ю боахамий къаман структурана, новкъостал ду Іилманеи техниканеи карагІдаьннараш юкъеккхахьара а къахьегами оасарле лаккхъяра а. Иштта интернациональни хьисапаш дебадаро къамий боахамий эффективность лаккхъярга вуг. Иштта вокх оагІорахьара а, хІамаш кхоллаш дола дукхагІа дегІадаьхка низаш къаман доазонел ара а даьле, интернациональни хила долалу. Хетаргахьа, цхьан ханнала дІахо а лела тарлу интернационализаци къаман экономикашта интенсификаци яра фактор хиларах тарра. Цхьабакъда гаьнна дІахорча, дегІаахар лаккхагІча дагІа тІа даьннача хана дуккхал дикагІа юргья...

— ТІаккха фу хургда? Кхоаненга бІарг лакхара хІама деш болий-теш социалистически мехкий Іилмахой?

— Ба. Цу хьакъехьа-м дуккха гипотезаш я. ДІахо интеграци дегІаяр, масала, лерргІа хьайоагІа этапий цхьа зІы морг хетийта гІерташ хІамаш леладу. Хьалхара этап — уж да Комплексни программа кхоачашъе лаьрхІа пхийтта шу. ДІахора, бІаьшере чакхъяллалца дІайода интеграце шоллагІа этап белгалъюргья, цхьаболча Іилмахошта хетачох, социалистически мехкаш лаккхагІча боарам тІа экономически вІашагІтохарца. Цу этапе, гипотеза автораштa хетачох, социалистически содружества мехкаш планашта координаци яргяра къахьегам дунен тІа социалистически хьисапе бекъилга дегІакхувлара план оттаярга доргда. Цу тайпара юкъара план оттаяра, гучох, планаш уттаю интернациональни органаш вІашагІйохха езаргья.

Мехкий содружествана эггара дукхагІа экономически эффект мел низ кхоачаргболча хьалашта юкъе гипотезай авторашта цІи йоакх учета бІарчча цхьа база а чурча маьхийи тарифийи бІарчча цхьа система а хьаяра. Цхьаболча Іилмахошта хетачох, шоллагІа ха чакхйоалаш а дикка торонаш хургья интеграце бухсоцаш лерхІар кхоачашдара — деррига социалистически къамий боахамаш бІарччача цхьан планагІа нийсбеш бола бІаьчча цхьа интернациональни боахам а беш вІашагІтохара.

— Іа мишта лоархІ уж гипотезаш? Іилманца мел нийса я уж?

— Цу тайпара хетарий маІан харцдеш веце а, сихвенна выводаш е раьза вац со, этапаши уж хьаувттаргйола ханаши белгалъяргахьа оазаш ваш. Тахан а яц вайга, халахете а, кхыметтел, цхьа бахьан оттаяь а хургдолчун модель оттаяра эшаш йола расчеташ.

Цу тайпара модель хьае ладала хьашт дий? Хьашт да. Цхьабакъда хІанзара Іилман методаш ма-ярра Іома а яь. Интеграце экономически проблемаш математически бокъонца нийсъяь вІаштІехьъяха езаш я. Бокъонца Іилман наькъаца инвентаризаци яьза яргьяц явленешта цу цхьан ханна. Цул тІехьагІа мара вІаштІехьа дац хургдар Іилман ларда тІа хьалххагІе а тешаме бІаргаго.

— Іа бувцар прогнозаш уттаяра болх хургба?

— Бокъонца бакъда. Прогнозаш уттаеча заман чу кхаьчад вай. Прогноз — из да хургдар зер. Цо йиш хулийт социалистически паччахьалкхенаш дегІаахара наькъаш, цу даькъе уж гаргайигара наькъаш хьалххагІе а бІаргаго. Прогнозо, нагахьа санна интеграци вай ювце, новкъостал дергда цу процесса позитивни негативни оагІош хьалххагІе а хьаюаеи цунга хьежа социалистически содружества мехкий халкъа боахамаш дегІакхувлара нийса лостамаш телеи.

Цхьана прогнозировани яра социалистически мехкий Іилмахоша еш йолча теоретически методически разработкаша динамически дегІаухача СЭВ-а мехкий регионa тахан а тІехьа новкъостал ду социалистически экономически интеграци дІахо дегІакхувлара нийсагІа дола наькъаш лаха...

(АПН).

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Чиле денал долча патриоташцарча солидарность йолча дукхача наьха митинг хилар Праге. Цуьнца дакъа лоацаш вар Чиле Компарте Генеральни секретара воI Луис Альберто Корвалан.

ЧТК—ТАСС сурт.

ИЗРАИЛЬ: САЛТЕЛ ДУКХАГIА ДА ГЕРЗ

Дог гIоз ца доаккхаш дIадоладеннад израильянашта жутатий керда шу. Газеташ тIа хьежача кхетадаьд цар: кердача шера совгIатилг кходьдац Iаьдлалаша — аргIанара, массазлагIа я далле мара па ховш йола фунта девальваци.

Боахама гIулакхаш цIаккха а ца хиннача тайпара во да тахан Израила. Октябрьски тIом хинначул тIехьагIа дIадахача шин шера кифляце цхьа бIаьи ах бIаьи процент, — кхыметтел чилийски хунта а хьагаргйолаш я из рекорд.

Укх тIеххьарча хана тришкина кафтана методаца хьал тоаде гIерт придворни тельавивски экономисташ. Бюджета дийннача Iургашта лотэраш дар духьа йоккхий чIегилгаш йоах бахача наха тIадоагIачох. Бокъонца шайтIай яр санна йолча налогий системо юкъерча хьал тIа волча израильтянина доаккхачох 87 процент дIаIувд.

Цу тайппара, тийша болх вахара образ а хинна дIаэттаб укхаза. Налогашта фу даь кIалхара яргъяр-хьогI яхаш корта хьувзабечоа тара я ерригa Израиль. ХьатIадоагIа эзараш фунташ пайдаш къайлагIарча «профессиональни литературага» ух яхаш юкъера доах. Цигтача университетски городокашка бахьаше а, служебни автотранспорта аьнна налог тохаш доаца ахча IотIатехад преподавателашта.

Из деррига а, бакъдар аьлча, миска дилетантство я ший лоIамеча экономиста Барух Надела хIанзза дукха ха йоалаш кеpатеха арабаьккхача тохкам тIа деша корадоагIаргдолча финансови довнашца нийсйича. Книжка, бакъдар аьлча, цу сахьате бестселлер а хинна дIалахар Израиле — массанена а ма лой хьан мишта лечкъаду хар Надела хьахьокх гIишлош еча фирмаша — подрядчикаша официальни налогови органаш, кIезигагIа Iехайой а, 400 миллион американски доллара Iехаеш хилар.

МУНДИР ЮВХА БЮДЖЕТ

Коррупце цу тайпара масштабаш (хIаьта из лелаю кхыметтел министерски кабинеташка а генеральски штабашка а) — израильски экономиках кхийттача халача лазара симптомех цаI мара яц. Диагноз массаза а ше хиннар я: даьттанна меттел йоккхий топаш. Къаман бюджето дагайохийт милитаристски гIулакхашка дIаухийтача ахчаI статьяша а социально-экономически гIулакхашта хьежадеча боарам боацача ахчаша а чIоагIа хьалсовсаяь тамашийна чамакодилг.

Стратегически тохкамий лондонски Института (ИСИ) специалисташа шоай «1975 — 1976 шш. тIема баланса» тIа дунен тIа эгтара хьалхара моттиг хьожаньй бахача наьха хIара сага сих лоархIаш тIема гIулакхашка дIаухийтача ахчай боарамашка диллача. Гаргарча Малхбоале эгтара тIехьагIа хиннача тIемал тIехьагIа нагахьа саг тешац, боарам боацаш дукха доадеш латта из ахча къаман кхерамзле бахьан долаш хиларах. Царга шоай хьаштдар дувцийта, цхьабакъда хьабе болх боацаш болча 54 эзар израилтянаша-м къайла хьац из. «Кхерамзле? — юха дIатIа хьаттад царех цхьанне французски «Либерасьона» корреспондентага. — Кулга кIал из яле тамаш я, хьалийцача территореш тIа бала тIабоссарга хьежаш тхо мел дагIача хана...»

ИСИ лоархIамаш сентябра хьалхарча деношка хьакхайкадаьдале а, уж цу сахьате къаденнад. Сицае бIу тIехьашка баккхара хьакъехьа шоллагIа израильско-египетски соглашени ма йиигте-а. Лоадамбоаца египетски територе тIара ше дIаяхар дукха американски герз чуозарца юхаметтаоттабе безаш бола «наьха санна боккха тIемен экономически» бала шийна хиннаб аьнна хетадалийта вIаштIехьдаьннад Израила.

Израильски финансови вазирь Егошуа Рабинович хIанале а хиннав Вашингтоне, хIаьта оборона министр Шимон Перес дукха ха доацдаш вахав цига шоашта «гIулакха» мел фу лу хьажа. Кредитех 75 процент герзаш эцара оттаяьча Iалаьмате йоккхача программага гIоргда. Новкъостала хьахецаргда аьнна хеташ дола деррига ахча 3,3 а 2,1 а миллиард доллар да яхаш латт - цуи цIи йоаккхачунга хьежжа хургдолаш — клиенто е кредиторо.

ХьалхагIе а хийцца дIаоалалургдолаш да, израильски министрий трио США конгрессера тоъал низ бола сионистски лоббеш шоаш догдоаха цифра эгтара дукхагIа лакхъяйтар духьа оарцагIбаха гIортаргхилар. Израилгахьа озаш болча законодателий энтузиазм йIоахьаьй, синайски соглашени яр бахьан долаш Вашингтоно Израила герза хIанзара эггара кердагIа дола тайпаш дIахеца лархIарца. Лоббисташ Пентагонагара яха гIертаргба аьнна хеташ да «Ф-15» яха истребителаш, лазерца тIаерзаю ракеташ, бомбаш, тохкамаш деча полигоний коанаIарех хIанзалца араяланза йола керда, ХМ-I яха танкаш.

СОВ ИСТРЕБИТЕЛАШ

Капитолийски гув тIа решени тIаэцара процессана Тель-Авив цу тайпара чугIертта юкъе яхар хIанзле а цхьа ништта ше хила дезаш хинна хIама санна лоархIаш тIаэцаш да. США Гаргарча Малхбоалера нахлебник алхха герз дийха Iац — из арахецара темпаш мишта хила еза хьалхадаха а гIерт из, хIаьта уж шийна лоха хийтача ког Iо а бетт. «Израильски гIоазараш чIоагIа саготдеш да ВIашагIкхийттача Штаташка промышленносте танкаш хьаяра масштабаш йоккха йоацаш хилараx», из бакъ хеташ доккха са доах «НьюЙорк таймсо».

Эггара чIоагIагIа теркам тIаозаш дар да селлара дукхача герзах, Израила, гучох, пайда эца ца могаш хилар. Мас а тIехьа мукIарал дир премьера Рабина Ассошиэйтед Пресс агентствана ше интервью луш: соахка Израила США-гара герз ийцаза хана «тIема техника дукхагIа яр тха из лелае ховча нахал».

Цул тIехьагIа бутт баьннача гIолла дунен герза бизнес цецъяьккхар Израило ше хьаяь «Кфир» яха истребителаш цхьаннех дик миллион доллар а долаш йохка араяьхай аьнна хиннача хоамо. «Дунен халкъашта юкъерча сообществана хьалхашка кIезиг-дукха кхыча тайпара нисйденнад тха хIама, — лоралуш йоашхар из событи израильски «Маариво». — ХIанзарчар тайпара истребителаш ехара бокъо дIаяьннай тха йохка совнагIа самолеташ тхоашка хилар оаха дIа ма кхайкадиге а».

Юххера а, чурча гIулакхашта хушцаяла йиш йоацаш я милитаристски истери. Цу психологически пресса кIал къаман кхерамале бахьан долаш бала хьегаш ше ва аьнна хеталургда мустваьча израильски налогаш текхачоа.

Владимир СИМОНОВ, АПН политически обозреватель.

Париже дукхха нах юкъе а болаш къахьегамхой демонстраци хиннай. Парижски района итташ эзараш — къахьегамхой Нацийн яхача майда тIара бахьна городской ратуша здаьега кхачалца песионни ха кIезигъяр, алапеш долчча а дуташ балха ди лоацдар, массанена хьабе болх хилийтар дехаш лозунгаш бе а дехка чакхбаьннаб.

СУРТА ТIА: Парижерча къахьегамхой демонстраци.

ТАСС фотохроника.

Дешархошта-атеистически интернациональнии кхетам

БОЛХ ЛАЬГIБАЛИЙТА ЙИШ ЯЦ

ТIеххьарча шерашка дукха а дикагIча оагIорахьа эргадаьннад Назранерча № 14 йолча профтехучилище болхлой специалисташ кийчбелга, царна боагIгIача бесса, Коммунистически парте дIа ма-деххара, кхетам лулга. Партийни организаце массаза а ший керттера декхар лерхI лакха говзал, кIоарга знанеш йола къона болхлой кийчбелга. Каст-каста собранешка коммунисташа, хьехархоша, мастераша дувц уж дешаш, белгалдоах толамца уж кхоачашдергдола наькъаш.

Шерра-шера бIаьш бола къона специалисташ промышленни предприятешта, совхозашта, транспортни организацешта Iомабаь арахец училище. Дукха ба царна юкъе бизза шоай болх дIахьош, социалистически яхье котбувлаш бола къона специалисташ.

Профессиональни кийчо ярал совгIа идеологически болх а бизза лоаттабу училище дешархошта а педагогически болхлошта а юкъе. Къаьстта терко ю укхаза КПСС Нохч-ГIалгIай обкома X-гIча пленума интернациональнии атеистически балхах бола соцам кхоачашбара.

Шерра боаржабаьб дешархошта юкъе лекционии болх, дукха ю беседаш СССР-е дахача къамий дохаргдоаца вошал а доттагIал а чIоагIдара хьакъехьа. Дизза дакъа дIалоац училищерча идеологически балха юкъе атеистически кхетама балхо.

Училище вIашагIъеллай интернациональни доттагIала клуб, шийна чухь дешабагIа массехк къамий викалаш а болаш. Уж ба эрсий, украинцаш, хIирий, татараш, гIалгIай. Клубе массехк секци я. ХIара секце ший кулгалхо ва. Цхьабараша дешархошта юкъе дIайовзийт Къилбаседа Кавказерча вежарашха йолча автономни республикера йоазанхой произведенеш, шоллагIбараша бувзам лоаттабу вай мехкарча автономни республикашкарча а областашкарча а профтехучилищашца. Цар шоай письмош тIа язду училищерча хьалех, художественни самодеятельносте, технически кхолламе шоашта карагIдаьннарех, спорта гIулакхех, шоай дешарах, совхоза кхашка шоаш беча балхах, Iомаеш йола професси езаялларах, арахеца продукци дика хилийтара шоаш хьегача къих, кхы дукхадарех.

Иштта шоай эздий гIулакхаш дувцаш дуккханахьара каьхаташ ух училище хьа а.

Библиотека а я цу хьакъехьа шийга доагIар деш. Укхаза дешара зале хозача тайпара кийчъяьй хIирий, черсий, балкхарой, дагестански, эрсий, гIалгIай, нохчий йоазанхой произведенеш. Библиотекара нов. Ханикаевас, комсомольски организаце секретара нов. Хулагова, месткома председатела нов. Гиреева укх дешара шера дика чакхъяьккхар дешархошца гIалгIай йоазанхочун Боков Ахьмада «Беке къонгаш» яхача книжка хIирий йоазонхочун Уруймаговай Езетхана кхолламан хетаяь конференцеш. Интернациональни вошал, доттагIал чIоагIдара йоккха гIойле ю иштта беча балхо.

Атеистически балха училище вIашагIъеллай клуб. Цу юкъе боагIа коммунисташ, комсомольцаш, парте боацараш, дешархой. «Атеист» яха газет арахец хIара бетта, цу тIа дукха сакъердаме дувцараш, карикатураш хул, эрсий а гIалгIай а кхы дукхача къамий дына духьалара кицаш хул, мозгIарехи моллаехи доахка нийрча гIулакхаш дувц, дунен тIа гIорбаьнна болча философий, йоазанхой - революционерий дешаш кхувл. Атеистий шоай Устав а план а я.

Атеисташа - лектораша лекцеш еш, беседаш ю укх темаех лаьца: «КПСС-ен Советски паччахьалкхенн дынахи кипазахи йола политика теоретически лард», «Нохч - ГIалгIай АССР шейхехи езача моттигехи дола бакъдар», «Ислами кхалсаги», «Шейшн обрядаш исламе», кхы дукха а.

Цул совгIа клубо пайда эц «Сердало» газета тIа а районни газета тIа а араювлача атеистически материалех.

Дешархошта юкъе баь па Iеш клубай членаша интернациональнии атеистически болх бу цар дешаш барий даьшцапоанощца а. Царца гIалгIай меттала беседаш ю педагогически болхлоша.

СССР-е дахача къамий интернациональни доттагIала хетадаь дешархоша массехк стенд кийчдаьд мастерийн хьехархойи новкъосталца. Царна юкъе да Сийлахь-боккхача Даьй-мехка тIемах, тIемал тIехьарча 30 шера советски халкъаша парте хьалхленца ираза вахар кхоллаш даьхача толамех дувцараш а. Бакъда кIезига ба хIанз а хьехархошта а мастерашта а юкъе гIалгIай метталла лекцеш ешараш. «Атеиста» клуба членаш хила ца тугараш а ба дешархошта а кхыметтел педагогически коллектива а юкъе. Берригаш а цхьатарра дика оарцагIбаьннабац мастераш а дешархошта интернациональни, атеистически кхетам балара. Цу хьакъехьа кIезига лекцеш, беседаш ю хьехархоша Богатырев Мухьмада, Мальсагова Заремас, мастераша Марзиев Джабраила, Торшхоев Iаддал-Мажита. Цунга хьежжа кIезига ба цар кулгал деча группашка комсомольцаш а.

Шоай педагогически болхлой сийдола декхар дизза довзаш хила беза Назранерча СГПТУ хьехархой, мастераш. Къаьстта терко е еза цар деша багIараш-та Iилма - материалистически кхетам балара.

А. САГОВ.

ОБЛИГАЦИ ЮХА ДIАЧУЭЦАРА 2-гIа ТИРАЖ

Укх шера 7-чей 9-чей октябре Москве чакхйоал 1948 шерара шин процентагIа йолча Паччахьалкхен заема облигацеш, цар шоай мах хьа а луш юха дIачуэцара шоллагIа тираж. Цу тиражагIа юха дIачуэцаргья цхьа миллиард сома облигацеш, хIаьта цу заема облигацех юхе йиса 400 миллион сома облигацеш бахача нахагара дIаэцаргья 1976 шера. Цул тIехьагIа дIачуэца йолаергья 1947 шера арахийцача СССР халкъа боахам юхаметтаоттабареи дегIабоалабареи ШоллагIча заема облигацеш, тIаккха — вокх заемий облигацеш дIаэцаргья вIаштIехьтIехьа бахача нахага хьалхагIа схьараш хьалхагIа а эцаш.

Тиража таблица кепа тохаргья 1975 шера 26 октябре «Правда», «Известия», «Труд», «Сельская жизнь» яхача центральни газеташ тIа, хIаьта тиража юкъе яха облигацеш дIачуэца йолаергья сберегательни кассаша укх шера 27 октябре. Бахача наха гIулакх делга дикагIа вIаштIехьлаккхара ерригача сберегательни кассаша, царца агентстваш а йолаш, дIачуэцаргья моллагIа а мах бола облигацеш.

С. СМАГИН.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

9 октябрь.

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Босбола телевидени. Iуйранара гимнастика. 9.30 — Босбола телевидени. Пионерий московски Дворeца Локтева цIерагIча иллейн халхарийн ансамбла концерт. 10.15 — Босбола телевидени. Викторина. 11.00 — Iилман популярни фильмай программа. 11.40 — Босбола телевидени. «Иллеш доах Вера Шнейденбаха» (ГДР). 13.55 — Босбола телевидени. Документальни фильмай программа. 14.30 — Эрсий никъбархой а тохкамхой а. «Эггара хьалха дунения гонахьа никъ бар». 15.00— Горький. «Хипа бухе». 15.30 — «Вайна Iалам довзаргда». 15.55 — Шахматни школа. Ловза болалурий класс. 16.25 — Босбола телевидени. Города Ставрополя культура ЦIен халкъа халхарий ансамбла концерт. 16.45 — Калужски Ивановски областий кIада хьадурех йола телевизионни очерк. 17.15 — Босбола телевидени. «Шоаш дола моттиг хьахайта зурманчаш». 18.00—КПСС 25-ча съезда даха хьакъ долчча тайпара накъагIоргда. Ачхой-Мартановски района дош лу. 18.30 — «КIиран экран». 18.35 — Миллионий ленински университет. «Коммунистически идеологи а советски болхлочун духовни юхь-сибат хьахилар а». 19.05 — Босбола телевидени. «Дунен халкъий творчество». 19.50 — Босбола телевидени. Центральни телевидене экрана тIа эггара хьалха. «Сибирячка» яха художественни фильм. 1-гIа сери. 21.00— «Ха». Информационни программа. 21.30 — Босбола телевидени. «Сибирячка» яха художественни фильм. 2-гIа сери. 22.35 — Босбола телевидени. Акробатиках йола СССР чемпионат. Киевера передача. Йистеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. «Самукъане ноташ». 18.35 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программаш (эрсий, гIалгIай меттала). 18.55 — Фильм. 19.00 — Концерт. 20.00— Шиянов. Мороз. Нурадилов цIерагIча Нохч-ГIалгIай драматически театра «Дегага дего хоам бу» яха спектакль.

10 октябрь.

I ПРОГРАММА

9.00 — Кердадараш. 9.10 — Босбола телевидени. Iуйранара гимнастика. 9.30 — Босбола телевидени. «Шоаш дола моттиг хьахайта зурманчаш». 10.15 — Босбола телевидени. «Сибирячка» яха художественни фильм. 1-гIа, 2-гIа сереш. 13.50 — Телевизионни документальни фильмай программа. 14.25—Босбола телевидени. Литературни дешараш. Сергеев-Ценский «Чайтонг» яха дувцар. 14.55 — «Советски закона лардаш». 15.25 — Берашта дола фильм. «Казаках Голотах йола уйла» яха художественни фильм. 16.45 — Босбола телевидени. Енисея лаьмаш. Хьалхара передача. 17.15 — Босбола телевидени. «Массанена тIехьа цаI, цхьаннена тIехьа массава». «Ленинградера передача. 18.00 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.20 — Телевидене Грозненски студе «Сийрдача новкъара Iанараш» яха документальни фильм (Телевизорашка хьожарий заявках). 19.15 — Босбола телевидени. «Коталон ха тIаккхьчай» яхача телевизионни документальни фильма премьера. 20.20 — Босбола телевидени. Хоккеех йола СССР Чемпионат. Ленина цIерагIча Центральни стадиона спорта Доарецера трансляци. 21.00 — «Ха». Информационни программа. 21.30— Босбола телевидени. Хоккеех йола СССР чемпионат. 3-гIа период. 22.10 — Босбола телевидени. «Иллеш доах Адамос» яха фильм-концерт. (Франци). 23.10 — Акробатиках йола СССР чемпионат. Киевера передача. Йистеяьлча — кердадараш.

II ПРОГРАММА

17.20 — Ахчан-хIамай лотерея тираж хиннай. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. Мультфильм. 18.25 — КIиран панорама. 19.15 — Назрановски совхоз-техникума коллектив йолча (гIалгIай меттала). 19.25 — Хоамаш, реклама. 19.30 — Киножурнал. 19.40 — Юрта боахама болхлой Денга (нохчий меттала). 20.05 — Шоапа, бераш. 20.15—Литературни вIашагIкхетар (нохчий меттала).

РАДИО

9 октябрь.

6.30 — ХьажкIий кхашкара репортаж (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Нохч-ГIалгIай ашараш (гIалгIай меттала). 9.00 — Интернациональни доттагIален радиоклуб (нохчий меттала). 9.20 — «Ислама ды Нохч-ГIалгIайчу хьахилар а цуна реакционни гIулакх а» яха исторически Iилмай кандидата Исаева беседа (нохчий меттала). 9.45 — «Пазата барзкъаш хьадерий керда толамаш» яха корреспонденци (гIалгIай меттала). 16.00 — Къона тIехье (нохчий меттала). 16.15 — «Юрта коммунист вах» яха Осмиева очерк (гIалгIай меттала). 16.30 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (гIалгIай меттала). 16.50 — КПСС 25-ча съезда даха хьакъ долчча тайпара накъагIоргда. ТIадоагIача шера ялат хьуакъадара тIехьарча къовсама хьалхалатт коммунисташ (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

10 октябрь.

6.30 — Экономически дешара радиошкола (эрсий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20—Республикански газетий обзор. 8.25 — Советски Эскара бIухой письмайх дола концерт (нохчий меттала). 9.00 — КПСС 25-ча съезда даха хьакъ долчча тайпара накъагIоргда. Яхье яьнкача коллективаша дIаюха ду къамаьлаш (нохчий меттала). 9.15 — Ашараш (эрсий меттала). 9.30 — Юртара вахар (нохчий меттала). 9.45 — ДоттагIий оазаш (эрсий меттала). 16.00 — Теори а, политика а, практика а цхьана дIаяхьар (нохчий меттала). 16.15 — Юрта боахама болхлой Денна йола передача (эрсий меттала). 16.35 — «Болхлой вахар» яха радиогазета (эрсий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий гIалгIай меттала).

А. ШЕРИПОВА ЦIЕРАГIЧА ГРОЗНЕНСКИ МЕХКДАЬТТА ЧАКХДОАХАЧА ЗАВОДО ДIАХОЙТ

Советски Эскаре гIулакх дечара цIабаьхкача бIухошка, юкъера школа чакхъяьккхача кагийча нахаген мехкарашкен, тха заводе болх бе безам болаш мелбарашка.

Нагахь санна технологически установкай оператора, товарни оператора, технологически оборудовани тоечa слесара, токара, лаборанта, электромонтера, КИП слесара, технологически компрессорей насоссийн машиниста, слесара-жестянщика, слесара-вентиляционника, кочегара специальносташ Iомае шун безам бале.

ТХА ЗАВОДЕ БОЛХ БЕ ДУВЛА!

Хержача специальностага хьежжа, цхьайолча хана завода цехешкен лабораторешкен беча балха тIера дувлаш а 3—6 бетта дешен производственни практика ен вIаштIехьдаргда шун.

Дешаш долча хана шун алапи 95—105 сом хургда Дийша даьнначули йоаггIаш йола разряд енначула тIехьагIа алапи цунга хьежжа дукхагIа хургда.

Заводо дезал боацараштa дика кийчъяьча общежите моттиг лу, Грознефтяная яхача станцера Заградино яхача станце кхаччалца пригородни поездаца дIаюха аха льготаш лу. Йолаш я заводе берий комбинат а.

Йолаш я завода доалахьа Нохч-ГIалгIайчене хозача моттига — Рошничу яхача юрта дика кийчъяь салаIара база, Iаьржача форда йисте Лазировске яхача юрта — салаIара база. Шерра шера завода болхлой салаIара цIеношка, санаторешка, профелакторешка ухаш салоIаш а дарба дайташ а ба.

Балха отта направлени хьаэца ваха веза:

Гор. Грозный, проспект Победы, 40 нах балха увттабареи информацеи бюро, е Заводской район, Грозненски мехкдаьтта чакхдоаха завод. Цига воагIар № 2, № 8 йолча трамвайшца «Труд» яхача кхаччалца ва веза.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

ДIАХО ХЬОШ ДА 1976-ча ШЕРА

«СЕРДАЛО»

ГАЗЕТА ЯЗПУЛГА

Газета язлу бувзама ерригача отделенашка а промышленноста, транспорта, гIишлошьеча предприятешкарча, дешарз заведенешкарча, колхозашкарча, совхозашкарча, учреждене шкарча, общественни организацешкарча непа[illegible]оазув доаржадеча общественни уполномоченнешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ шера —3 соми 12 кепиги.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грознеи хушцалуш морхаш а йолаш, наг-нагахьа кIезигдукха догIа а делхаш, къилбаседехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура республике гIолла 10—15, Грозне 12—14 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу. Кхоана морхаш а йолаш, наг-нагахьа догIа а делхаш, къулбехьене дохк а доаллаш, малхбузехьара секунде 5—10 метр чIоагIа мух а хьекхаш ха хилеи фегара температура бийсашка 3—8, деношка 7—12 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

1966 ШЕРАРА 3 % ЧУРА КХАЖ БОАГIА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ЗАЕМ

1975 шера 30 сентябре гор. Ленинграде лоазаьча заема кхаж бенача 74-ча тиража

СПРАВОЧНИ ТАБЛИЦА

Кхаж бенаб заема ерригача шовзткъеи йиытта разрядерча серейи облигацейи укх номерий:

Серей №№	Облигацей №№	Бенача кхажа боарам соманца
100040	30*	1000
100208	1—50	100
100779	49*)	500
101749	19*)	500
102579	40*)	500
102620	23*)	500
103222	29*)	500
103728	42*)	500
104058	32*)	500
104291	09*)	500
104392	1—50	40
105764	1—50	40
107351	32*)	500
107434	1—50	100
107567	1—50	40
109135	1—50	40
110077	1—50	100
110132	1—50	40
111635	1—50	40
111731	43*)	500
112041	1—50	100
112307	09*)	500
112508	45*)	1000
113403	1—50	40
113493	01*)	500
113783	1—50	40
113902	37*)	500
114614	1—50	40
115754	12*)	500
115804	44*)	500
115872	21*)	500
116690	1—50	100
117603	02*)	500
117972	17*)	1000
118243	1—50	40
118327	21*)	500
118413	16*)	500
118972	18*)	500
119332	36*)	500
119539	1—50	40
120582	17*)	500
122040	1—50	100
122359	02*)	500
122449	28*)	500
122731	1—50	100
122860	08*	1000
124919	1—50	40
127750	39*)	500
127921	08*)	500
128041	04*)	500
128126	48*)	500
128234	37*)	1000
130727	1—50	40
130780	1—50	40
130814	1—50	40
131322	26*)	500
131478	08*)	500
132406	15*)	500
133289	22*)	500
133989	1—50	40
134134	15*)	500
134899	01*)	1000
135035	05*)	500
135416	19*)	500
135894	1—50	40
136429	20*)	500
136837	18*)	500
138652	07*)	500
139326	39*)	500
141126	36*)	2500
141218	18*)	500
141282	25*)	500
141568	36*)	1000
142049	32*)	500
142140	1—50	40
142230	12*)	500
142388	35*)	500
142973	05*)	500
143206	47*)	500
144073	18*)	500
145787	33*)	500
145921	17*)	500
146167	34*)	2500
146300	49*)	2500
146577	1—50	40
146679	47*)	5000
147052	20*)	500
147506	26*)	500
148145	04*)	1000
148811	07*)	500
148824	1—50	40
150355	08*)	1000
150627	18*)	500
150808	1—50	40
150947	28*)	500
151744	48*)	500
152568	30*)	500
153262	39*)	500
153412	1—50	100
153640	43*)	500
154121	38*)	500
154328	1—50	40
154341	1—50	40
154473	1—50	100
155268	03*)	1000
156123	1—50	40
157026	29*)	500
157324	24*)	500
158170	50*)	500
158172	07*)	500
159606	1—50	40
159822	42*)	500
160162	1—50	100
160215	1—50	40
160256	49*)	500
161382	1—50	40
163196	15*)	500
163198	02*)	500
164918	42*)	500
167185	05*)	500
167878	12*)	500
167933	1—50	40
168202	1—50	100
168239	06*)	500
168907	1—50	100
169419	34*)	1000
170602	28*)	500
171292	36*)	500
171720	37*)	500
172007	45*)	500
172127	42*)	500
173350	18*)	1000
173441	14*)	500
173443	28*)	500
173449	12*)	500
174490	48*)	500
175034	19*)	500
175089	26*)	500
176285	40*)	500
177093	1—50	40
177939	31*)	500
177975	1—50	40
178195	10*)	500
178376	31*)	500
178428	13*)	500
178472	12*)	500
178486	28*)	500
178757	14*)	500
179049	1—50	100
179070	24*)	500
180001	31*)	500
180104	32*)	1000
181819	46*)	1000
182147	37*)	500
182178	1—50	40
182859	37*)	1000
183583	04*)	500
184735	11*)	500
184930	39*)	1000
185704	11*)	500
186167	17*)	500
187034	34*)	500
187220	14*)	5000
187643	1—50	40
187741	36*)	500
188334	31*)	500
188450	25*)	500
188702	06)	2500
189657	45*)	1000
190355	12*)	2500
190434	48*)	500
190884	1—50	40
191540	48*)	500
191889	03*)	500
192359	03*)	500
192429	09*)	500
193166	1—50	100
193309	14*)	1000
194483	1—50	40
194753	14*)	500
195364	1—50	40
195730	1—50	40
195941	25*)	500
196055	31*)	1000
197124	1—50	40
198010	1—50	100
198343	13*)	500
198569	39*)	1000

*) Цу серех йолча вокх 49 номерах хIаранех 40 сом кхаж бенаб.

Таблица тIа хьахьекхаб ткъаь сома маьха йолча облигацех бена кхаж.

Итт сома маьха йолча облигацех бенача кхажах ах лу.

Бенача кхажа юкъебихьаб кхаж бенача облигаце ший мах.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ГОСТРУДСБЕРКАССА УПРАВЛЕНИ

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохкама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культуран отдела — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 2-80-71; бухгалтерин — 2-54-30. корректорске—2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30. корректорской—2-89-88.

Газет арадувла шинарен, ерен, шоаттен деношка

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Маяковске, 92. Типография изд-ва «Грозненский рабочий». Маяковского, 92. Заказ № 6490.